

SOTILASAIKAKAUSLEHTI

03/2024

UPSEERILIITTO.FI

Henkilöstöasiat yhdistävät

Upseeriliiton edunvalvontapäällikkö Mika Ylönen ja Pääesikunnan komentopäällikkö Vesa Valttonen ovat kadettikurssiveljiä > [Sivu 24](#)

TEKOÄLY TILANNEHUONEESSA / SOTILASSUKELTAJAT / VUODEN UPSEERI

TOIMITUS

Julkaisija

Upseeriliitto ry
www.upseeriliitto.fi

Vastaava päätoimittaja

Martti Lehto
puh. 040 525 6630
lehto.martti@kolumbus.fi

Toimitussihteeri, lehden taitto

Marko Varama
puh. 040 844 8255
varama@upseeriliitto.fi

Toimittajat

2. pääkirjoitus – Ville Viita
Historia – Ohto Manninen
Polttopiste – J-A Puistola
Sotatekniikka – Jyri Kosola

Toimituksen osoite

Laivastokatu 1 B, 00160 Helsinki

Ilmoitustilan myynti

Juha Halminen
puh. 050 592 2722
Hämeentie 7, 30100 Forssa
juha.halminen@mediaosasto.fi

Tilaushinnat

Vuosikerta 6 numeroa) 40 euroa.
Irtonumerot 8 euroa +
postimaksu.
Osoitteenmuutokset ja tilaukset:
Toimituksen sihteeri Erja Elopuro
puh. 040 537 1799
elopuro@upseeriliitto.fi

Aikakausmedia ry:n jäsen
ISSN 0038-1675

Kansikuva: Kadettikurssi,
karjalaisuus ja henkilöstöasiat
yhdistävät prikaatikenraali
Vesa Valtosta ja majuri evp.
Mika Ylöstä.
Kuva: Petri Lyytikäinen

99. vuosikerta
Numero 1015

AO-Paino 2024

SOTILASAIKAKAUSLEHTI 03/2024

> SISÄLTÖ

PÄÄKIRJOITUKSET

Asemateriaalin tuotantokyky ratkaisee Ukrainan sodan > S. 5

Martti Lehto, päätoimittaja

Stronger Together > S. 7

Ville Viita, puheenjohtaja

EDUNVALVONTA

Upseeriliitto kouluttaa > S. 9

Luottamusmiehet ja osastojen puheenjohtajat neuvottelupäivillä.

Tavoitetason noston haasteet > S. 12

Mistä päteviä opettajia riittävästi Maanpuolustuskorkeakoululle?

Evp-upseerit ovat osaavaa reserviä > S. 13

Sotaharjoitus- ja meripalvelukorvauksen kehittyminen > S. 14

Johtoporras toimii 24t/vrk > S. 15

Upseerina Euroopassa > S. 16

KOLUMNIT

Tekoäly ei voi korvata fyysistä toimintakykyämme > S. 18

Henrika Backlund, kaptl. evp., pääsihteeri Finlands Svenska Idrott

HENKILÖ

Vuoden upseeri, everstiluutnantti Markku Jämsä > S. 21

PALSTAT

Kirjat/elokuvat > S. 22

- Ilmari Käihkö: Sotilaan päiväkirja.

- Ryhmä Pieninkä: Suomen marsalkka Mannerheimin Metsästysmaja.

Oskari > S. 33

Polttopiste > S. 48

Lohikäärme pukeutuu kultaan.

Historia > S. 50

Aleksander Suworov – "suomalaisyyntyinen" generalissimus.

Sotatekniikka > S. 52

Mielipide > S. 56

Jäsenuutisia > S. 60

TEEMA: HENKILÖSTÖ, SOTILAAN SUORITUSKYKY

> ARTIKKELIT

Tupakaverit kohtasivat korsussa

Pääesikunnan komentopäällikkö Vesa Valtonen ja
Upseeriliiton edunvalvontapäällikkö Mika Ylönen haastattelussa.

> s. 24

Erikoinen joukko pinnan alla

Sotilassukeltaminen Puolustusvoimissa

> s. 34

Tekoäly tilannehuoneessa

Mitä tekoälyn hyödyntämiseksi tulee tietää.

> s.42

**Upseeriliitto ja Sotilasaikakauslehti onnittelevat
kaikkia 4.6. ylennettyjä ja palkittuja.**

WE ARMOR IT.™

Letters. Words. Codes. Coordinates. Orders.

Every moment vital information is transmitted around us and at risk. Enter MilDef. We create rugged IT solutions for the harshest conditions and most challenging environments, which prevent your information from being interrupted, intercepted or disrupted.

Put simply; we armor your IT, when and where the stakes are the highest.

Martti Lehto, eversti, ST

Asemateriaalin tuotantokyky ratkaisee Ukrainan sodan

Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan on muodostumassa kulutusota, jossa pyritään aiheuttamaan viholliselle niin suuria materiaali- ja henkilötappioita, ettei se lopulta pysty enää jatkamaan taistelua tehokkaasti. Kulutusodassa myös omat tappiot nousevat erittäin suuriksi. Ukrainan puolustusministeriön mukaan Venäjä on menettänyt hyökkäyssotansa aikana jo yli 500 000 sotilasta.

Toisessa maailmansodassa Saksa ja Japani kärsivät tappion pitkälti liittoutuneiden ja erityisesti Yhdysvaltain sotateollisen ylivoiman ansiosta. Liittoutuneiden tuotannon kasvattamisen lisäksi kyettiin lamauttamaan vastustajan ase- ja energiatuotantoa sekä logistiikkaa. Saavutettiin materiaalin ylivoima, jolla sota voitettiin.

Koreassa ja Vietnamin Yhdysvalloilla sekä sen liittolaisilla oli periaatteessa materiaalin ylivoima, mutta ne eivät poliittisista syistä iskeneet Pohjois-Korean ja Pohjois-Vietnamin tukijoiden Kiinan tai Venäjän asetuotantoon, jolloin vastustajan materiaalista suorituskykyä ei saatu lamauttettua ja sodat pitkittyivät päättyen tuntemallamme tavalla: Yhdysvallat vetäytyi Vietnamista 20 vuoden jälkeen ja Koreassa sota jatkuu edelleen.

Ukrainalla ei ole ollut mahdollisuutta kasvat-
taa omaa puolustusmateriaalituotantoaan
sodankäynnin edellyttämälle tasolle vaan se
on tarvinnut merkittävästi länsimaiden tukea. Tu-
kemme ei ole ollut riittävää, minkä vuoksi Ukrainan
vastahyökkäys vuonna 2023 ei tehonnut ja nyt se on
ollut kasvaneiden Venäjän hyökkäysten kohteena.
Venäjä aloitti sodan rauhan ajan varastojensa tur-

vin. Sodan pitkittyessä se on siirtynyt sotatalouteen
ja sen tuotantokyky on tehostunut merkittävästi.

Länsimaat ovat avustaneet Ukrainaa alusta saak-
ka, mutta aivan liian vähän erityisesti ammusten ja
ohjusten osalta. Varastot ovat lopussa ja tuotantoa ei
ole saatu tehostettua riittävästi. Esimerkiksi Tšekin
helmikuun lopulla tekemä aloite 800 000 ammuks-
sen toimittamisesta Ukrainaan ei ole edennyt suun-
nitellusti. Kesäkuun loppuun saataneen toimitettua
80 000 155 mm ammusta. Viro teki aloitteen miljoon-
nan ammuksien toimittamisesta Ukrainaan vuoden
2024 maaliskuuhun mennessä; nyt tavoitetta on ly-
kätty vuoden loppuun.

Yhdysvalloissa on käynnistetty uutta ammus-
tuotantoa 155 mm haupitseihin tavoitteena
30 000 ammusta kuukaudessa. Yhdysvallat
asetti vuonna 2023 tavoitteen tuottaa 100 000 am-
musta kuukaudessa, mikä pyritään saavuttamaan
ensi vuoden lopulla. Huolimatta pitkälle automati-
soidusta ammustuotannosta, sotilasasiantuntijoiden
mukaan, Yhdysvaltain ja Euroopan tuotanto ei yllä
Venäjän tuotantoon vuonna 2025. Venäjä säilyttäneen
materiaalisen etulyöntiaseman tykistöammuksissa.

Euroopan tulee viimeistään nyt nähdä mate-
riaalisen valmiuden merkitys laajamittaises-
sa sodankäynnissä. Tarvitaan todella nopeita
panostuksia maiden oman puolustuskyvyn vahvis-
tamiseen ja kykyä varustaa tehokkaasti Ukrainaa.
Tarvitaan Euroopan maiden vahvaa yhteistyötä ja
puolustusmateriaalin tuotannon koordinointia. Tä-
hän Euroopalla on taloudelliset mahdollisuudet, on-
han sen talous lähes kymmenen kertaa Venäjää suu-
rempi. Tarvitaan vain halua auttaa Ukrainaa, joka
taistelee koko Euroopan puolesta. ■

Millog

TOIMINTASI TURVAAJA.

Varmaa toimintaa kaluston koko elinjaksole.

MILLOG.FI

f y in | @Millog

Ville Viita, everstiluutnantti

Stronger Together

"Valtiojohton, kansalaisten, yhteistyökumppaneiden, liittolaisten ja oman henkilöstön luottamus muodostaa perustan kaikelle toiminnalle. Myrskyisinä aikoina on huolehdittava tuon luottamuksen säilymisestä, ja sen eteen meidän kaikkien on tehtävä työtä joka päivä."

Puolustusvoimain komentajan, **Janne Jaakkolan** yllä olevat sanat päiväkäskystä henkilöstölle 1.4.2024 ovat rohkaisevia. Pääministeri **Petteri Orpo** (kok.) puhui myös luottamuksesta maanpuolustuskurssien tilaisuudessa. Suomen on panostettava Nato-tehtäviin ja kannettava oma osuutensa. Pidämme itsestään selvänä, että Suomi täyttää odotukset EU:ssa ja Natossa. Näiden odotusten saavuttamiseksi upseereilla on merkittävä rooli puolustusjärjestelmän kehittäjinä.

Opin aikoinaan Kadettikoulussa opettajamme **Vesa Nissisen** johdolla, että tärkein johtamisen kulmakivi on luottamuksen rakentaminen. Kuten normaalissa sotilaan työssä, niin myös edunvalvonnassa luottamus rakentuu teoilla.

Sanotaan että luottamuksen voi menettää vain kerran. Työelämässä ja neuvotteluissa pätevät samat säännöt. Johtajuus kuitenkin punnitaan siinä voiko myöntää virheensä ja oppia. Haluaako saavuttaa luottamuksen uudelleen. Naton komentorakenteen palvelussuhteen ehtojen kehittäminen ja neuvottelu ei ollut mikään onnistunut prosessi. Isot asiat vaativat yhteistä valmistelua.

Tässä turvallisuustilanteessa pyrkimyksemme lienee kaikilla rakentaa henkilöstön suorituskykyä kestäväälle pohjalle ja huolehtia sotilaidemme hyvinvoinnista. Erilaisissa julkisuuteenkin tuoduissa arvioissa sanotaan, että Venäjä hyökkää Nato-maihin lähitulevaisuudessa. Osa asiantuntijoista

sanoo, että tämä on todennäköinen skenaario ja kysymys on vain siitä mikä on aikataulu.

Suomen kannalta uhkaan vastaaminen ei ole vain artikla kolmen tarvitsemaa suorituskykyä, vaan meidän tulee olla turvallisuuden tuottaja myös koko Natolle. Meidän täytyy valmistautua yhtä lailla artikla viiden vaatimuksiin.

Henkilöstön aseman kehittämiseen tarvitaan yhteinen tilannekuva. Puolustusvoimien kotimaan ja ulkomaan joukkorakenteen osalta on olennaista selvittää ensin skenaariot mihin eri joukkoja käytetään. Henkilöstöjärjestön näkökulmasta on hyvin vaikeata miettiä palvelussuhteen ehtoja, jos iso kuva ei ole selvä. Neuvottelupöytään ei voi mennä ilman yhteistä valmistelua.

Valtionhallinnon tuottavuusohjelmasta tulikin säästöohjelma. Nyt on tärkeää keskustella valtioneuvoston puolustuselonteon valmistelun yhteydessä, kuinka paljon Suomi panostaa lähivuosiin maanpuolustukseen ja rajaturvallisuuteen.

Vielä on epäselvää mikä on Suomen "Nato-budjetti", jolla tarkoitetaan lisärahoitusta suorituskyvyn kehittämiseen. Ei voi olla niin, että Nato-jäsenyyden tarvitsemaan henkilöstön lisäykseen, ehtoihin ja toimintaan ei anneta resursseja, vaan ne haetaan vanhasta kehyksestä. Tämä asia – kuten Nato yleensäkin – on myös poliittinen kysymys.

**"AJOITTAISISTA JA USEIMMITEN
NÄENNAISISTÄ RISTIRIIDOISTA HUOLIMATTA
PÄÄMÄÄRÄMME ON YHTENEVÄINEN
PUOLUSTUSVOIMIEMME JA KOKO
MAANPUOLUSTUKSEN PERIMMÄISTEN
TAVOITTEIDEN KANSSA."**

EVERSTI MATTI LUKKARI,
UPSEERILIITON PUHEENJOHTAJA 1984–1987

Kasvu Suomessa jatkuu vahvana

Jo yli 75 vuoden ajan Suomi on ollut Saabille yksi tärkeimmistä yhteistyökumppaneista, ja käytössä olevien tuotteiden kirjo on tänäkin päivänä laaja; ohjuksista, aseista, tutkista ja johtamisjärjestelmistä aina edistyneisiin koulutussimulaattoreihin.

Suomen merivoimien tekemien isojen tilauksien ja suuren maailmanlaajuisen tilauksen ansiosta olemme kasvaneet voimakkaasti, ja meillä on jatkuva tarve rekrytoida osaavaa henkilöstöä maissa, joissa meillä on merkittävää toimintaa. Strategiamme on toimia "maailmanlaajuisesti, mutta paikallisesti" ja laajentaa tutkimus- ja kehitystyötä maihin, joissa on korkea teknologisen osaamisen taso. Siksi Suomi on yksi maista, joihin jatkossa keskitämme investointeja ja kasvua.

Lue lisää osoitteesta www.saab.fi

Upseeriliitto kouluttaa

Osastojen puheenjohtajat ja luottamusmiehet neuvottelupäivillä 9.–11.4.2024.

Tilaisuus on tärkeä koulutustapahtuma, jossa tietoa ja kokemuksia jaetaan luottamustoimissa palvelevien kesken.

AJANKOHTAISEN virkaehtosopimustilanteen lisäksi päivillä pureuduttiin upseereiden arjen haasteisiin niin kotimaassa kuin ulkomaan tehtävissäkin.

OSASTO ON LÄHELLÄ JÄSENTÄ. Puheenjohtajiston keskeinen eriytyvä

teema oli osaston ja jäsenen suhde liittoon. Liiton strategian mukaisesti liiton merkitystä jäsenelle arvioidaan.

Jäsenistömme on yleisesti ja kyselyjenkin perusteella tyytyväinen liittoon. Se ei kuitenkaan riitä. Vetovoimatekijöiden tunnistamiseksi arvioimme myös neuvottelupäivillä niitä tekijöitä, mitä osasto merkitsee jäsenelle ja toisinpäin.

Saimme aikaan hienon otannan osastojemme edustajilta eri puolilta Suomea.

OSASTOJEN JOHTOKUNTIIN on tarkoitus valmistella työkalu, huoneen-

taulu, jota osasto voi hyödyntää omassa toiminnassa sekä uusien osaston aktiivien rekrytoinnissa.

Työkalua valmistellaan seuraavan kerran yhdessä toimiston ja osastojen puheenjohtajien kanssa syksyllä.

VIERAILEVIEN ESIINTYJIEN ajankohdattaiset esitykset ovat oleellinen osa neuvottelupäivien ohjelmaa. Evers-tiluutnantti **Tommi Sikanen** Pääesikunnan henkilöstöosastolta kertoi meille Nato-jäsenyyden tuomista henkilöstövaikutuksista sekä -näky- mistä lähivuosiin. Rakkaan naapurimaamme, tuoreen Nato-jäsenen upseeritilanteesta ja Naton henkilöstövaikutuksista esitelmöi meille Ruotsin Officersförbundetin varapuheenjohtaja **Mikael Vinde**. Yllättävän ja ikävän tutulta kuulosti hänen kertomansa. Olemme tässäkin asiassa samassa veneessä.

NEUVOTTELUPÄIVILLÄ on parasta yhteisöllisyys ja palaute, jota liiton toimisto ja hallitus saavat. Palaute kertoo, olemmeko oikealla asialla. Toisinpäin voimme päivittää tilannekuvaa toimistolta ja siitä ehtii myös keskustella ja syventää osallistujien kesken.

LIITON KOULUTUSTA arvioidaan myös mitä, kenelle ja miten Upseeriliiton tulisi kouluttaa. Se tehdään omana projektinaan, jota uusi 3. pääluottamusmiehemme tulee organisoimaan yhdessä eri toimijoiden kanssa.

MIKA YLÖNEN
Edunvalvontapäällikkö

ESSI LINDQVIST

– Äntligen! Ruotsin Nato-jäsenyyttä jouduttiin odottamaan, mutta nyt olemme molemmat sen jäseniä. Olemme siitä todella iloisia. Ruotsin upseeritilanteesta ja Naton vaikutuksista kertoi Officersförbundetin (Ruotsin Upseeriliiton) varapuheenjohtaja Mikael Vinde.

Ilmakuljetusten klassikot Lapissa

NORTHERN FOREST 24 -taisteluharjoitukseen Lapissa osallistui kotimaisia, yhdysvaltalaisia ja norjalaisia joukkoja, yhteensä yli 6000 henkilöä. Sodankylän lentopaikalla harjoitus näkyi ja kuului kun vahvennettu pataljoona amerikkalaisia sotilaita lastattiin kuvassa oleviin CH-47 Chinook ja UH-60 Black Hawk helikoptereihin.

KUVA: JARI RANTAPELTONEN

Tavoitetason noston haasteet

MPKK Mistä riittävästi päteviä opettajia Maanpuolustuskorkeakoululle?

Lukiessani Sotilasikakauslehden artikkelia ”Upseerikoulutus uudistuu” (1/2024) jäi itseäni mietityttämään koulutuksen tavoitetason nosto, joten päätin tutustua asiaan tarkemmin.

PÄÄESIKUNNAN KOULUTUSOSASTON päätöksellä AU3445 on vahvistettu Maanpuolustuskorkeakoulun tutkin-tojen ja yliopistollisen täydennyskou-lutuskurssien perustehtävät ja osaamisvaatimukset.

KURSSIEN TAVOITETASOJA nostetaan siten, että sotataidollinen viitekehys kursseilla nousee aiempaan verrattua ja osaamisvaatimuksissa korostuu kansainvälinen toimintaympäristö.

Esimerkiksi maisterikurssilla tavoitteena on jatkossa jo nykyisen esiupseerikurssin tuottamia valmiuksia: ”poikkeusolojen joukkoyksikön komentaja sekä yhtymän esikunnan toimiala- ja asiantuntijatehtävät, puolustushaaran vaatimusten mukaisesti”.

NYKYMUOTOINEN esiupseerikurssi antaa opiskelijoille valmiudet puolustushaarojen yhtymien esiupseerien tehtäviin poikkeusoloissa.

Normaaliolojen tehtäviin tarvittavat valmiudet on hankittava työssäoppimisella ja muulla täydennyskoulutuksella. Keväällä 2025 alka-

Oppilasvaihto eri maiden opiskelijaupseerien välillä tuo lisää vaatimuksia Maanpuolustuskorkeakoulun opettajille.

vien uudistettavien opintojen myötä upseerilla on omalta toimialaltaan ja aselajistaan sellainen osaaminen, että hän pystyy toimimaan esiupseerina kotimaassa ja kansainvälisessä ympäristössä, niin normaaleissa kuin poikkeusoloissa.

Lisäksi hän osaa puolustushaaran suorituskyvyn käytön, ymmärtää puolustushaarojen yhteisoperaatiot sekä ymmärtää Naton jäsenyyden vaikutukset puolustusratkaisuun.

OPETTAJIEN TASOA pitää nostaa vastaamaan opetustavoitteiden tasoa. Maisterikurssien opettajilla pitää jatkossa olla vahva osaaminen perusyhtymän viitekehyksestä. Nykyisiä esiupseerikurssin opettajia, pitäänee kohdentaa SM-kurssin opettajiksi ja edelleen YE-kurssin opettajia EU-kurssille.

Ennen kaikkea MPKK tarvitsee jatkossa opettajia, joilla on omakoh-taista kokemusta osaamisvaatimuksissa korostetusta kansainvälises-

tä toimintaympäristöstä. Varsinkin YE-kurssille, jossa tavoiteltavan oppilasvaihdon myötä MPKK:lle saapuville muiden Nato-maiden upseereille pitää pystyä tarjoamaan laadukasta joint-tason strategista ja operatiivista koulutusta.

Tuntuisi siis aika loogiselta, että Naton komentorakenteen, tai yleensäkin kansainvälisistä tehtävistä koto-maahan palaavalle upseerille, suunniteltaisiin jatkossa seuraava tehtävä MPKK:lta. Myös suomalaisten opiskelijaupseerien tarve kouluttautua Nato-kouluissa ja osaamiskeskuksissa lisääntyy. Tämä lisää painetta lähettää upseereita näihin kouluihin opetus-tehtäviin.

ULKOMAAN TEHTÄVISSÄ HANKITTU osaaminen pitää saada kohdennettua kotimaassa oikein ja palkita myös rahallisesti.

PETRI SOPPI

Puolustusvoimien pääluottamusmies

Evp-upseerit osa osaavaa reserviä

Osastot Upseeriliiton osastojen evp-yhteyshenkilöt koolla 29.–30.5.2024

Seminaarin alussa kokoonnuttiin Vakuutusyhtiö Kalevan kokoustilassa Helsingissä Bulevardin päässä. Paikalla on aiemmin toiminut Sinebrychoffin panimo.

SEMINAARIN ENSIMMÄISENÄ PÄIVÄNÄ edustajat Pääesikunnasta ja Rajavartiolaitoksen esikunnasta pitivät mielenkiintoiset tilannekatsaukset Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen ajankohtaisista aiheista.

Nato-jäsenyyden ja Suomen itä-ajan tapahtumat herättivät mielenkiintoista keskustelua. Osallistujien keskeinen teema oli evp-upseerien käyttö ja käytettävyys. Tosiasia on, että virassa olevat eivät riitä, toiseksi paras osaaminen on evp-upseereilla kaikissa valmiustiloissa.

VIRON ASEVOIMIEN KATSAUS kertoi avoimesti sen, mitä eteläisessä naapurissamme tapahtuu. Lisäksi seminaarin toisena päivänä jatkettiin teeman mukaan ryhmätöiksi annettujen tehtävien purkamista evp-työryhmän puheenjohtajan, kommodori (evp) **Erkki Mikkolan** johdolla.

Suomessa sotilasoppinsa saanut everstiluutnantti (evp) Toomas Uustal tapasi esityksen yhteydessä myös entisen Esiupseerikurssikollegansa everstiluutnantti (evp) Jouni Kalliomäen.

Sotaharjoitus- ja meripalvelukorvauksen kehittyminen

TERO PYNNÖNEN

Puolustusvoimien pääluottamus mies

VUONNA 1960:

- Vähintään 12 tuntia harjoituksessa – osapäiväraha.
- Yli 12 tuntia harjoituksessa – kokopäiväraha.
- Mikäli harjoitus kesti alle 2 vrk ja majoitus sekä muonitus oli ilmainen, ei päivärahaa maksettu.

VUONNA 1972:

- Meripalveluraha 80 % matkustussäännön mukaisesta päivärahasta.

VUONNA 1977:

- Sotaharjoituslisäjärjestelmässä tapahtui periaatteellinen muutos, kun se muuttui verottomaksi sotaharjoituspäivärahaksi, joka oli 70% kokopäivärahasta (tuolloin 37,80 mk).

VUONNA 1982–83:

- Lisätyö- (tuntipalkka-)perusteinen sotaharjoituskorvaus 8 x tuntipalkka kokonaisilta harjoituspäiviltä, 8 tuntia ylittäviltä aloitus- ja lopetuspäiviltä.

VUONNA 1995:

- Sotaharjoitus- ja meripalvelukorvauksia alennettiin kaikilta (keskimäärin) noin 20 % ja aiemmin sovelletusta lisätyö- (tuntipalkka-)perusteisesta korvauksesta luovuttiin.
- Nuorten upseerien aloituspalkkauksen korottamisen yhteydessä kiinteä A-palkkaluokkien mukaan porrastettu sh-korvaus, A19-yliluutnanteilla pienempi kuin muilla upseereilla ja omilla alaisilla opistoupseereilla A15-palkkaluokasta alkaen.
- Paljon sotaharjoituksiin osallistuneille vanhemmille upseereille uusi korvausrakenne oli kokonaisansioita supistava.

VUONNA 2001:

- Kiinteä, kaikille sama sh-korvaus (palkkaluokkien väliset erot poistettiin).
- Nuorempien upseereiden sotaharjoituskorvaus nousi samalle tasolle kuin muillakin upseereilla, eli 98,89 euroon (588 mk, korotus oli 4,54 €).

VUONNA 2009:

- Meripalvelukorvaus vastaavalle tasolle sotaharjoituskorvauksen kanssa.

VUONNA 2019:

- Sotaharjoituskorvauksen maksaminen myös JSA17-18 vaatiluokissa palveleville upseereille ja työnantajavirkamiehille.
- Sovittiin myös kenraalien ja amiraalien osalta, mutta toteutus jäi piippuun työnantajan "putkessa"?

MITÄ TULEVAISUUDESSA? 2030 =>

Lähteet:

Martti Lehto: Upseereiden edunvalvontaa 105 vuotta
Sotilasaikakauslehden arkisto

Johtoporras toimii 24/7

Upseeriliitto tutustui monikansallisen joukon johtoportaan toimintaan

Northern Forest 24-harjoituksessa Pohjois-Suomessa.

MONIKANSALLISET HARJOITUKSET ovat tärkeitä ja niissä viedään käytäntöön Naton puolustusta ja pelotetta. Suomessa tulee tottua jatkossa pidempiin ja luonteeltaan uudennlaisiin harjoituksiin, jotka vaativat paljon valmisteluja.

JOHTOPORTAASSA oli käytössä ympärivuorokautinen taistelurytmi ja

kaikki esikuntien tuotteet sekä kokoukset toteutettiin englanniksi. Johtamistoiminta oli vakuuttavaa ja näimme uudenlaista tekemistä sekä ammattisotilailta että reserviläisiltä. Poikkeus- ja normaaliolojen tehtävät ovat nykyisin hyvin lähellä toisiaan. Operatiivista toimintaa tehdään koko ajan – eikä sitä vain harjoitella.

Poikkeusolojen tehtävät ovat kiinteä osa upseereiden normaaleita tehtäviä ja niitä tulisi arvioida osana tehtävien vaativuuden arviointia.

HENKILÖSTÖN VAJETTA painotettiin jokaisessa keskustelussa. Useat jäsenet nostivat myös esille ongelman, että Suomessa ollaan jäljessä sotilasarvoihin ylentämisessä.

”Tämän asian korjaaminen ei muuten maksa mitään”, totesi harjoituksessa tavattu everstiluutnantti.

NATO-INTEGRAATIO vie nyt paljon voimavaroja. Harjoitukset ja niiden valmistelu, operatiivinen suunnittelu ja kehittäminen näkyvät henkilöstössä. Uutta on hienoa tehdä, mutta on samalla muistettava pitää huolta toimintakyvystä.

Näyttää siltä, että sotaharjoituksen työaikamuoto ei toimi enää hyvin. Upseeriliitto on kehittänyt viime vuosien aikana erilaisia vaihtoehtoisia SH-malleja. Nato viimeistään luo paineen tehdä uudistuksia myös sotilaiden palautumiselle.

TERO PYNNÖNEN
VILLE VIITA

Nato-maiden puolustusvoimien johtoa kävi tutustumassa Northern Forest 24 -harjoitukseen Rovajärvellä.

Upseerina Euroopassa

Upseeriliitto selvitti miten upseerit työnsä EU:ssa, EUMS:ssa, NAE:ssa ja SHAPE:ssa kokevat.

UUDEN STRATEGIAMME painopisteitä ovat ulkomaan palvelus ja jäsen-ten paikallinen tukeminen. On otettava huomioon, että ulkomaan palvelus on laaja kokonaisuus ja jatkamme vierailuja lähiaikoina myös muissa kohteissa.

Puhuimme vierailulla paljon ulkomaan tehtävien luonteesta. Moni kaipaa kansainvälisiin tehtäviin selkeitä urapolkuja, joiden kautta ha-keutuminen olisi helpompaa. Osalle upseereista voisi olla tarpeen luoda kansainvälistä, ammattimaisempaa uraa.

ULKOMAAN TEHTÄVÄT koetaan mielekkäiksi, mutta niiden onnistunut rekrytointi vaatii kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Upseerin työtehtävien lisäksi on huomioitava puoliso, perhe ja työn velvoittavuus.

KANSALLISTEN TEHTÄVIEN osalta nousi esille vaativa asiantuntijuus. Suomi adaptoituu nyt Naton prosesseihin. Tietoa tulee paljon ja sotilaat valmistelevat asioita lukuisissa työryhmissä. Yksittäinen sotilas on vastuussa kansallisesti merkittävistä asioista.

TÄRKEIMPÄNÄ KAIKISSA keskusteluissa koettiin puolison ja perheen aseman parantamista. Ulkomailla on nyt perheitä, jotka joutuvat huolehtimaan itse lasten päivähoidosta. Puolison työskentelyä on tarpeellista tukea. Henkilöstöä hiertää kodin ja virantoimituspaikan mat-

Naton Euroopan operaatiojohtoportaan johtoesikunnassa vierailivat Upseeriliiton edunvalvontapäällikkö Mika Ylönen, varapj. Janne Rautakorpi ja pj. Ville Viita. Isäntänä eversti Petteri Kajanmaa.

kakustannusten korvausten poistaminen. Asuinpaikan valintaan vaikuttaa paljon lasten koulunkäynti ja päivähoitopaikat.

KOMENNETTUIJEN VIRKAMIESTEN uuden sopimuksen osalta tuli selväksi, että operatiivisissa tehtävis-

sä työtä ei voi tasoittaa. Esikunta-työ on tiimityötä ja poissaolo vaikeuttaa tehtävien hoitamista varsinkin operatiivisissa tehtävissä. Sotilasarvoihin perustuva palkkaus ei ole yhdenvertainen, jos tehtäviin tullaan kotimaasta alemmalla sotilasarvolla.

EU:n pysyvän sotilaskomitean apulaissotilasedustajat eversti Asko Kopra ja komentaja Tuomas Syvänen kertoivat työskentelystään Euroopassa.

LYHENTEITÄ:

EUMS

European Union Military Staff

EUMC

Military Committee of the European Union

NAE

Suomen pysyvä edustusto
Natossa

SHAPE

Supreme Headquarters Allied
Powers Europe

SACEUR

Supreme Allied Commander Europe

turva
vakuutusyhtiö

No nyt on jännä paikka

**Kotivakuutus -20 %
verkosta vuodeksi.**

turva.fi/koti

Hymyile, olet Turvassa.

Henrika Backlund
Kapteeniluutnantti evp.
Pääsihteeri, Finlands Svenska Idrott

Tekoäly ei korvaa fyysistä toimintakykyä – on aika herätä todellisuuteen

Vuoden vaihteessa Ulkopoliittisen instituutin johtava tutkija **Charly Salenius-Pasternak** kehotti reserviläisiä olemaan elämänsä kunnossa sekä fyysisesti että henkisesti vuonna 2025.

UKK-instituutti puolestaan on tuonut esiin pelottavia ennusteita, että vuonna 2040 vain kuusi prosenttia 30-vuotiaista miehistä olisi enää hyvässä kunnossa. Ennuste perustuu yleiseen väestötutkimustietoon ja Puolustusvoimien varusmiesikäisille tehtyihin fyysisiin testeihin, joiden tulokset ovat olleet laskussa 1970-luvun lopusta lähtien.

Miten puolustuskykyisiä olemme vuonna 2040, jos vain kuusi prosenttia reserviläisistä kykenee operatiivisiin tehtäviin? Voiko varusmieskoulutuksen tavoitteena enää olla tuottaa toimintakykyisiä sotilaita, jotka kykenevät kahden viikon mittaiseen taisteluun ja sen jälkeiseen muutaman päivän kestäviin ratkaisutaisteluihin? Vai yritetäänkö taistelijat korvata tekoälyyn perustuvalla kalustolla?

Kun lopetin urani Puolustusvoimien upseerina vuonna 2020, olin jo hyvin huolissani varusmiesten heikentyneestä kestävyyskunnosta ja painon lisääntymisestä. Suunta johon oltiin menossa oli vielä pelottavampi. Puhumattakaan tabusta, joista kukaan ei uskaltanut puhua, henkilökunnan heikentyneestä fyysisestä toimintakyvystä. Vuosittaisten cooper-testien tulosten keskiarvo herätti otsikoita lehtiin.

Silloinen puolustusministeri ehdotti ratkaisuksi tiedotuskampanjaa palvelukseen astuville varusmiehille. Siinä kannustetaan lisäämään liikun-

taharratuksia. Jos on viettänyt passiivista elämää 19 vuotta, on valitettavasti liian myöhäistä aloittaa ”Kunnossa Inttiin” -ohjelmalla, vaikka sillä hyvä tarkoitus onkin.

Jos haluamme olla puolustuskykyisiä sekä fyysisesti että henkisesti vuonna 2025 ja vielä 2040, meidän on tehtävä suuria muutoksia nyt. Tarvitaan poikkihallinnollinen ratkaisu pelastamaan väestömme jaksaminen tulevaisuudessa ja kääntämään trendi, jossa huonokuntoisten osuus lisääntyy vauhdikkaasti.

Jos olisin nyt puolustusministeri, pyytäisin vilpittömästi muilta ministeriöiltä apua tilanteeseen. Tarvitaan lisää luonnollista liikettä varhaiskasvatuksesta lähtien, kouluihin enemmän liikuntatunteja, aktiivisia harrastuksia koulupäivän yhteyteen, ja tieinfra, joka houkuttelee tekemään perheiden siirtymiset liikkuen.

Jos lapsena oppii aktiivisen elämäntavan, se todennäköisesti säilyy läpi elämän. Jos on huonokuntoinen 19-vuotias, ennuste ei näytä kunnan nousevan ikääntymisen myötä. Todennäköisesti tulevassa työelämässä on tulossa jaksamisongelmia ja sairauksia.

Teknologialla ei ole merkitystä, jos me emme jaksakaan sitä käyttää. Puolustuskykymme perustuu edelleen laajaan reserviin, jonka on oltava toimintakykyinen – fyysisesti ja henkisesti.

”JOS HALUAMME OLLA PUOLUSTUSKYKYISIÄ SEKÄ FYYSISESTI ETTÄ HENKISESTI VUONNA 2025 JA VIELÄ 2040, ON MEIDÄN TEHTÄVÄ SUURIA MUUTOKSIA NYT.”

SOTILASALAN MUSEOT OVAT AVOINNA

Mannerheim
**MUSEO
MUSEET**

www.mannerheim-museo.fi
Tervetuloa vuonna 2025!

TALVISOTAMUSEO

Väinämöinen 11, KUHMO

*Kuhmon alueen
talvisodan aikaiset tapahtumat*

Avoinna:

Kesäkuussa ma-pe klo 9-15
Heinä-elokuussa ma-su klo 9-16
1.9.-31.12. ma-pe 9-15

museo@kuhmo.fi

www.kuhmo.fi/talvisotamuseo

Hankoniemen Rintamamuseon uusi Perinnekampus
avataan yleisölle kesäkuussa 2024!

Ole valmis vaikuttamaan!

Tule ja koe:

Mieleenpainuvat näyttelyt
Bunkkerimuseo Irma
Opastetut kierrokset
Sotahistorialliset saaristoretket
ja paljon muuta!

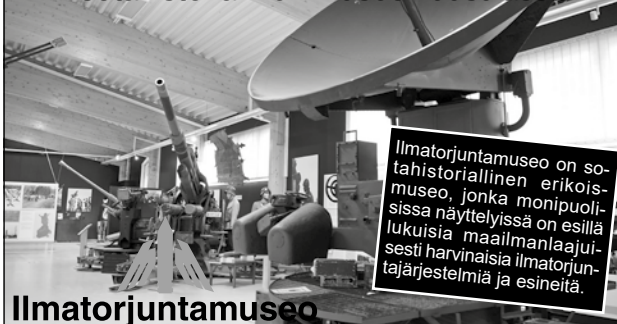

HANGÖUDDS FRONTMUSEUM
HANKONIEMEN RINTAMAMUSEO
HANKONIEMI FRONT MUSEUM

www.rintamamuseo.fi
Hankoniementie, 10820 Lappohja
info@rintamamuseo.fi
+358 (0)44 700 1941

Ilmatorjuntamuseo

- sotahistoriallinen museo Tuusulassa

Ilmatorjuntamuseo

Klaavolantie 2 04300 Tuusula. p. 040 314 3470 itmuseo@ilmatorjuntamuseo.fi

Avoinna: Kesäkaudella 16.5.-31.8. ti-su 11-17

Muina aikoina ke-su 11-17

www.ilmatorjuntamuseo.fi • FB: ilmatorjuntamuseo

**Sotilaselämää ja sotahistoriaa vanhalla
kasarmialueella tykistö-, pioneeri- ja
viestiaselajien omassa museossa.**

Perusnäyttelyssä uudistettu talvisotaa
esittelevä osio.

Avoinna kesäkaudella joka päivä klo 10-17
(sulj. 21.6.), 1.9. alkaen ti-su klo 11-16.

www.museomilitaria.fi

Vanhankaupunginkatu 19, Hämeenlinna
040 450 7479, asiakaspalvelu@museomilitaria.fi

SUOMEN ILMAVOIMAMUSEO

Lentokoneita, esineitä ja tarinoita koko Suomen
Ilmavoimien satavuotisen historian ajalta.

Tikkakoskentie 125, Tikkakoski
ilmavoimamuseo.fi

www.salpakeskus.fi

**Tunnetko
Salpalinjan historian?
Tule tutustumaan.**

Miehikkälän
**SALPALINJA-
MUSEO**

Virolahden
**BUNKKERI-
MUSEO**

» **avoinna:**

1.6.-18.8. ti-pe 10-18, la-su 10-16
19.8.-29.9. ke-su 10-16
14.-27.10. ke-su 10-16

» **puh.** 044 383 5091

» Säästöportit 70,
49700 Miehkälä

» **avoinna:**

kesä-elokuussa
ma-su 10-18,
syysk. pe 10-18, la 10-16

» **puh.** 040 710 7339

» Vaalimaantie 1318,
49960 Ala-Pihlaja

SOTILASALAN MUSEOT OVAT AVOINNA

*Tutki menneisyyttä, ymmärrä tulevaisuutta:
Astu sisään sotahistorian maailmaan.*

PANSSARIMUSEO

www.panssarimuseo.fi

M
MUISTI

SODAN JA RAUHAN KESKUS
CENTRET FÖR KRIG OCH FRED
MIKKELI-FINLAND

Päämajamuseo

muisti.org

Sa-kuva

Salon Itsenäisyyden Museo

Torikatu 7

Avoinna sopimuksen mukaan:

Matti Rajasaari 040 8469398

Tapani Havia 0400 522958

Vapaus- ja jatkosotien aineistoa

Uutuutena AKS-huone ja
Bertil Förbom-osio jääkärien paluusta.

Uusi museoesite.

RUK-museo

Kadettikoulunkatu 8 Muina aikoina tilauksesta
49400 HAMINA 0400 774 409 tai
www.rukmuseo.fi ruk.museo@gmail.com

Käy myös verkkokaupassamme!

AVOINNA

1.9.2024 asti
klo 11.00–18.00,
su klo 12–16

Kesä- ja syyskuussa ti–su
Heinä- ja elokuussa
joka päivä

MARSSI KANSSAMME
JALKAVÄEN TARINOIHIN!
TERVETULOA JALKAVÄKIMUSEOON

AVOINNA 1.1.–31.5. KE-SU 11–16
1.6.–31.8. JOKA PÄIVÄ 10–17
1.9.–15.12. KE-SU 11–16

Jääkärikatu 6-B
50100, MIKKELI

www.jalkavakimuseo.fi
015-369 666

**Forum
Marinum**

MUSEOLAIVAT JA NÄYTTELYT
auki päivittäin 5.6.–20.8. klo 10–18

Linnankatu 72 20100 Turku
WWW.FORUM-MARINUM.FI
[#forummarinum](https://twitter.com/forummarinum)

**Maan laajin kokonaisuus
MERIPUOLUSTUKSEN HISTORIASTA**

KOE AIDOT LAIVAT, ESINEET JA TARINAT!

LEIKKAA IRTI JA OTA MATKALLE MUKAAN

Vuoden upseeri kantaa vastuunsa

TEKSTI: ESSI LINDQVIST

”Everstiluutnantti (evp) **Markku Jämsän** yksi keskeisin luonteenpiirre on luottamus ja sen rakentaminen ympärilleen. Upseeri johtaa ja näyttää esimerkillään suunnan, jonne on mentävä.”

NÄILLÄ ONNITTELUSANOILLA Upseeriliiton hallitus palkitsi Vuoden upseerin everstiluutnantti (evp) Markku Jämsän, joka korostaa erityisesti yhteistyön merkitystä.

–Vuosien kokemus on vahvistanut, että nyky-yhteiskunnassa mikään taho ei pärjää yksin. Avaintekijä on vuorovaikutuksellinen neuvotteluilmapiiri ja luottamuksellinen yhteishenki. Päämäärään päästään luottamukseen perustuvalla rinnakkaisella suunnitteluprosessilla.

KYKYÄ YHTEISTYÖHÖN on kysytty, kun Nato-jäsenyyden myötä Puolustusvoimat on alkanut täyttää Naton komentorakenteen tehtäviä. Niihin on riittänyt vapaaehtoisia, mutta kuuma kysymys on, tuleeko ulkomaantehtävistä jatkossa pakollisia.

–Näen tilanteen niin, että Nato-tehtävät tulevat jatkossa pakollisiksi ja osaksi normaalia urakiertoa. Vapaaehtoisten ja tehtäviin sopivien upseerien määrä ei tule kuitenkaan riittämään tähän tarvittavaan rotaatioon. Tämä edellyttää työnantajalta ymmärrystä yksilön tilanteesta sekä ennen kaikkea yhteistyötä henkilöstösuunnittelussa, Jämsä painottaa.

–Vahvuuteni on ollut kyky toimia aina omana aitona itsenäni ja toisia ihmisiä kunnioittaen. Olenkin otettu valinnastani, jonka ovat vertaiseni tehneet, sanoo Vuoden upseeri, everstiluutnantti (evp) Markku Jämsä.

Yhteistyötä ja luottamusta tarvitaan myös silloin, kun tarkastellaan ja kehitetään sopimusta Naton komentorakenteen tehtävien palkoista ja työajoista. Sopimukseen kirjattiin, että sopimusta tarkastellaan ja kehitetään, kun saadaan lisää kokemuksia Natossa työskentelystä.

–Avain onneen on, että upseerin perheelläkin menee ulkomaankomennuksen aikana hyvin. Silloin upseerikin pystyy tekemään työnsä laadukkaasti, Vuoden upseeri muistuttaa.

UPSEERIEN OSAAMISELLA on kysyntää työelämässä Puolustusvoimien ulkopuolellakin, sillä työkokemus ja -moraali antavat oivan mahdollisuuden menestyä työelämässä Puolustusvoimien ulkopuolellakin.

–Upseereiden tietoa ja ymmärrystä erityisesti varautumisesta ja valmiudesta arvostetaan yhteiskunnassa. Osaamiselle on kova kysyntä myös siviilipuolella, Jämsä ker-

too ja muistuttaa, että Puolustusvoimat työpaikkana on syytä pitää houkuttelevana.

UUODEN UPSEERIN VALITSEE Upseeriliiton hallitus liiton osastojen esityksestä. Perusteluna kuuluu, että ”Markun henkilökohtaista asennetta, osaamista, kokemusta ja johtajaominaisuuksia arvostavat niin työkaverit kuin työnantajakin”.

–Uskon, että valintaani vaikutti ”kokonaisvaltainen upseerius” ja se, että olen pystynyt vaikuttamaan yhteiskunnassa laajasti. Positiivinen asenne ja työhön täysillä heittäytyminen loivat aina rakentavan ilmapiirin, jolloin asioita oli helppo edistää. Upealla työyhteisöllä ja sen tuella oli merkittävä rooli tämän kaiken mahdollistamisessa.

Markku Jämsä eläköityi upseerin virasta vuoden alussa. Työmaanpuolustuksen eteen jatkuu edelleen Uudenmaan Maanpuolustusyhdistyksen toiminnanjohtajana.

Paha olo on kirjattu päiväkirjaan

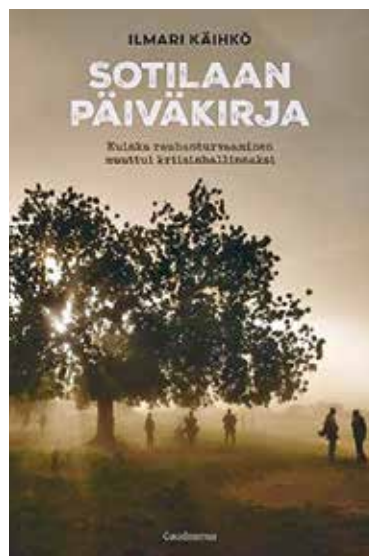
DOSENTTI ILMARI KÄIHKÖ kertoo pyrkivänsä ”vertaisarvioidussa sotilaan päiväkirjassaan” laajaan sotatieteelliseen analyysiin ja korostaa keskustelun tärkeyttä. Keskustelu on ollut ei-akateemista, vaikka Käihkö on legitimoinut väitteensä tutkimuksellisesti. Käihkön tärkeimpiä lähteitä on **Knut Pippingin** 1947 valmistunut klassikkoväitöskirja *Kompania pienoisyhteiskuntana*. Väitösmateriaali perustuu jatkosodan yhden pohjoissuomalaiseen JV-kompanian dynamiikkaan, yli 60 vuotta ennen Afrikan tapahtumia. Kuten Käihkö tuo ilmi, Puolustusvoimat on muuttunut jatkuvasti osana yhteiskuntaa. Lisäksi Pipping kuvaa kompanian sosiaalisia rakenteita sodassa, kun taas Käihkön kokemus osoittautui tapahtumaköyhäksi matalan uhkan YK-operaatioksi. Tätä ei tiedetty MINURCAT:ia suunniteltaessa ja siten aivan oikein varauduttiin vaarallisiin uhuihin.

Huomioiden Käihkön taustan ruotsalaisessa kriittisessä sotilastutkimuksessa, olisi ollut suotavaa hyödyntää enemmän sikäläistä ajantasaista tutkimusmateriaalia – ml. Nato-kriisinhallinnasta – mikä olisi auttanut vastaamaan kirjan otsakkeeseen. Myös YK:n ja Tšadin tutkimuksen referointi olisi ollut tarpeen. Aikaisemmat tutkimukset nostavat esille mm. sen, että operaation ongelmien ydin oli YK:n suunnittelussa ja Tšadin poliittisessa tilanteessa. Pienen kansakunnan liikkumavara kansainvälisessä päätöksenteossa, johtamisessa ja koalitioissa on aina vähäistä.

Ryhmän dynamiikalle olisi parempi purkaa ahdistus muualle kuin omaan ryhmään.

Haastateltujen ääni ei kirjan kommentiosioissa juuri kuulu, eikä heihin viitata edes anonymisti. Tällainen epätarkka kirjoittaminen korostaa subjektiivista näkemystä. Julisuuteen nousseiden ulostulojenkin perusteella pidän todennäköisenä, että Käihkö on yleistänyt havaintojaan liian laajasti. Osa päiväkirjamerkinnöistä on tornihuhuja, joita ei ole pyritty jälkeensä tarkistamaan eikä niiden epävarmuutta ole tuotu esille. Käihkö pyrkii tarkastelemaan jääkäreitä osana kontingenttia ja laajemmin kriisinhallintaa. Johdon ja koulutajien näkökulmaa ei ole kuitenkaan selvitetty. Lähes poikkeuksetta kansallisen vanhimman ratkaisut on tulkittu kielteisesti. Lisäksi ymmärrys kotimaan puolustusvoimien ja toimialojen ratkaisuista kriisinhallinnan kontekstissa jää uupumaan. Suomalais toimintaa ei myöskään avata osana irlantilaispataljoonaa (400 irlantilaista ja 80 suomalaista).

Päiväkirjojen avautumiset olivat itselleni raskasta luettavaa. On ymmärrettävää, että raskaiden ja vieraiden olojen ahdistus on hyvä purkaa johonkin. Ryhmän dynamiikalle se on edullisinta purkaa muualle kuin omaan ryhmään. Käihkö vaikuttaa esimerkilliseltä rauhanturvaajalta: hän pyrki oppimaan kie-

Ilmari Käihkö: Sotilaan päiväkirja – Kuinka rauhanturvaaminen muuttui kriisinhallinnaksi. Gaudeamus Oy, 2024. 384 sivua. ISBN: 978-952345-255-8.

liä, kommunikoimaan ja ymmärtämään paikallisia. Pyrkimys toisten ymmärtämiseen ei kuitenkaan ulotu irlantilaisiin rauhanturvaajiin: viativalkoisiin hiutaleisiin, jotka taas kusivat homman. Käihkö pystyy kuitenkin refleктоimaan omankin irlantilaisnaista esineellistävän ajattelunsa osaksi puutteelliseksi kokemaansa gender-koulutusta.

Usein jälkirefleksointi kompuroidu: selitykset jäävät vajaiksi ja ristiriitojen lietsonta jatkuu. Tuntuu, että halu uudistaa asioita repivällä kritiikillä vie voiton tutkimuksesta. Vaikka tutkimuksellinen legitimointi ontuu, suosittelen kuitenkin teosta ajatuksia herättävänä. Uskon, että Käihkö tulee onnistumaan tärkeässä Afganistan-työssään. Edellytyksiä tukee merkittävästi se, että hänen ei tarvitse jäädä oman kokemuksensa juoksuhaudaan.

PEKKA TURUNEN, KTT

Marskin majan vaiheista uusi dokumenttielokuva

MARSKIN MAJAN RAKENTAMISESTA

ja siirrosta Lopelle kertova elokuva sai ensi-iltansa talvisodan päättymisen muistopäivänä keskiviikkona 13.3.2024 Museo Militariassa Hämeenlinnassa. Elokuvalle on haluttu kunnioittaa Suomen Marsalkka Mannerheimia ja Marskin majan rakentaneita veteraaneja.

Elokuva on toteutettu vahvasti Lieksalaislähtöisten sotahistorian harrastajien, *Ryhmä Pieningän* voimin. Ryhmä Pieninkä koostuu pääosin sotahistoriaa harrastavista lieksalaislähtöisistä rajamiehistä.

Suomen Marsalkka Mannerheimin Metsästysmaja ry:n toteuttamassa ensi-illassa nähtiin m. Puolustusvoimien komentaja kenraali **Timo Kivinen** sekä Suomen Marsalkka Mannerheimin roolia sekä elokuvassa, että ensi-illassa esittänyt sotakamreeri **Rauno Suhonen**.

Ensi-iltaan liittyen Ryhmä Pieningän aktiivit kertoivat elokuvan tekemisestä sotakamreeri rajakapteeni evp. **Tauno Oksasen** johdolla. Paikalla olivat myös elokuvassa esiintyneet keskeiset näyttelijät.

Ajatus elokuvasta syntyi Suomen Marsalkka Mannerheimin Metsästysmaja ry:n perinnetoimikunnan puheenjohtajan **Heikki Toivosen** ja pohjoiskarjalaisen Ryhmä Pieningän ideasta vuonna 2021. Asia aktivoitui Metsästysmaja ry:n ja erityisesti Ryhmä Pieningän aktiivisen toiminnan tuloksena. Historiaa on nyt tallennettu kronologisesti ja elokuvan keinoin majan eri vaiheisiin sitoen. Elokuvasa näemme hyvin

Maja luovutetaan Mannerheimille (kuvakaappaus elokuvasta).

muun muassa majan syntyvaiheet tammikuulta 1942 14. Divisioonan komentajan kenraali **Raappanan** Rukapirtiltä, majan suunnitteluvaiheen työkokouksiin ja edelleen majan katselmoinnin sekä majan luovutuksen Mannerheimille päämajassa Mikkeliissä. Elokuvasa esittää mainiosti myös Mannerheimin ensimmäinen tutustumiskäynti majan alkuperäisellä sijoituspaikalla.

Elokuva sisältää myös henkilöhistorian esittelyä sekä tunnelmakuvia erämaadivisioonan toimintaympäristöstä. Tauno Oksasen rooli elokuvassa kertojana on vakuuttava ja tuo esiin hänen vahvan sotahistoriallisen osaamisensa. Mainio sivurooli on myös Metsästysmaja ry:n nykyisen puheenjohtajan, kenraali **Ilkka Korkiamäen** puheenvuoro Metsästysmaja ry:n roolista nykyhetken Marskin majan ylläpitäjänä. Elokuvan lopussa nähtävä listaus elokuvan syntymiseen vaikuttaneista tahoista on pitkä ja vakuuttava.

Katsottuani elokuvan ensimmäisen kerran ensi-illassa ja kuultuani elokuvan tekijöiden kertomukset elokuvan taustoista ja toteutuksesta, nostan hattuni arvostuksen merkiksi. Nyt meillä on majan vaiheet kootusti esillä ja helposti myös esitettävissä. Kunnioitusta herättää myös se, että elokuvaa on tehty harrastajavoimin ja varsin niukoilla resursseilla. Siis rakkaudesta lajiin mentaliteetti ja sitkeys palkitaan ja tässä tapauksessa

Ryhmä Pieninkä ansaitsee kiitoksen meiltä sotahistorian ystäviltä. On hyvä katsoa elokuva jo ennen, vaikkapa ensimmäistä vierailua Lopelle ja Marskin majalle. Elokuva on nähtävillä ainakin Marskin majan kotisivuilta: marskinmaja.net

Nautinnollista elokuvahetkeä kaikille ja kunnia Suomen Marsalkalle ja muille veteraaneille.

MIKA YLÖNEN

Tupakaverit kohtasivat korsussa

TEKSTI MARTTI LEHTO

KUVAT PETRI LYYTIKÄINEN

Komentopäällikkö prikaatikenraali Vesa Valtonen ja Upseeriliiton edunvalvontapäällikkö Mika Ylönen olivat haastateltavina 8.5.2024 Katajanokan Kasinon Korsussa. Heidän uransa alkoi samassa tuvassa Kadettikoulussa.

Työnantajat ja työntekijöiden edunvalvontajärjestöt nähdään usein vastakkaisina toimijoina. Puolustusvoimien ja Upseeriliiton yhdistävä tekijä on upseerin ammatin arvostuksen ja kilpailukyyn kehittäminen. Upseeriliiton edunvalvontapäällikkö, majuri (evp) Mika Ylönen ja Pääesikunnan komentopäällikkö, prikaatikenraali Vesa Valtonen ovat valmistuneet samalta kadettikurssilta.

"ASIOISTA PITÄÄ PÄÄSTÄ KESKUSTELEMAAN KASVOKKAIN. VIRTUAALISUUS EI OLE PARAS TAPA RATKAISTA HENKILÖSTÖKYSYMYKSIÄ. PÖYDÄN ÄÄRESSÄ YHDESSÄ KESKUSTELU ON TEHOKKAIN. YHTEISEEN NÄKEMYKSEEN JA TILANNEKUVAAN EI PÄÄSTÄ SOME-VIESTITTELYLLÄ."

PÄÄESIKUNNAN KOMENTOPÄÄLLIKKÖ VESA VALTONEN

"TULOKSET OVAT HEDELMÄLLISEMPIÄ, KUN TEEMME YHTEISTYÖTÄ JO ASIOIDEN VALMISTELUVAIHEESSA. NÄIN VOIMME LÖYTÄÄ YHTEISEN SÄVELEN."

UPSEERILIITON EDUNVALVONTAPÄÄLLIKKÖ MIKA YLÖNEN

Prikaatikenraali **Vesa Valtonen** aloitti Pääesikunnan komentopäällikkönä tammikuussa 2024. Tehtävä on haasteellinen, tehtävien ja henkilöstömäärän kasvaessa Suomen liittyttyä puolustusliitto Natoon.

"Tässä tehtävässä tehdään yksilöiden kannalta vaikeita valintoja tilanteissa, joissa toiveet ja tarjonta eivät aina kohtaa. Puolustusvoimien henkilöstöstrategian mukaisesti mietimme vaihtoehtoisia urapolkuja osana henkilöstön käytön suunnittelua. Nyt olemme liikkuvassa Nato-junassa, mikä muuttaa monien urakehitystä. Olemme löytäneet hyvin henkilöitä näihin tehtäviin, mutta tämä muutos on laaja-alainen, joten tarvitsemme tehokkaita motivointikeinoja jatkossa."

Valtosen mukaan Puolustusvoimien perusarvot ovat kunnossa ja kestävät varsin hyvin aikaa, mutta ihmisten ajattelu ja vaatimukset muuttuvat eri aikakausina. Siksi on eletävä ajassa ja oltava avoin viestinnässä ja Puolustusvoimien tarjoamista tehtävistä. Puolustusvoimien henkilöstöpolitiikkaan vaikut-

tavat laki- ja normiperusta sekä tahtotila. Näiden yhteensovittaminen ja siitä viestiminen omalle väelle yhteistoiminnassa järjestöjen kanssa on hänen mukaansa välttämätöntä.

Edunvalvontapäällikkö **Mika Ylösen** mukaan samalla tavoin Upseeriliitossa on koko ajan mietittävä, mitä ja miten jäsenistölle kerrotaan liiton toiminnasta ja tavoitteista. Siksi on tärkeitä miettiä Puolustusvoimien ja Upseeriliiton yhteisiä pääviestejä, jotta välttyään ristiriitaiselta informaatiolta. Henkilöstön on mukavampi työskennellä, kun ympäristössä ei ole kovin ristiriitaisista viestintää. Vesa Valtonen on tästä samaa mieltä.

"Olemme luoneet aikojen saatossa kovin raskaan henkilöstö- ja palkkausjärjestelmän Puolustusvoimiin. Tässä muutosvauhdissa kokonaisuuden hallinta on haastavaa. Upseerius näyttäytyy edelleen vahvana kadeteissa ja nuorissa upseereissa. Tietysti tässä ajassa työn ja perheen yhteensovittaminen koskettaa koko henkilöstöä, ja odotukset ovat muutoksessa. Mutta upseerius on mielestäni säilynyt varsin hyvin tässä ajassa. On upeaa nähdä henkilöstön valmius, halukkuus ja periksiantamattomuus tehtäviensä toteuttamisessa."

Nato-jäsenyys ja henkilöstö

Vesa Valtosen totesi Nato-jäsenyyden muuttavan merkittävästi toimintatapoja.

”Jäsenyys puolustusliitossa tarkoittaa sitä, että sijoitamme henkilöstöä Naton komentorakenteeseen, jota rotatoidaan kolmen vuoden sykleissä. Aikaisemmin olemme tottuneet, että kansainvälinen palvelus on pääosin lyhyempiä rauhanturvaamis- ja kriisinhallintaoperaatioita. Nyt puolustusliitossa kolmevuotinen komennus on perusratkaisu. Olemme saaneet homman hyvin liikkeelle, mutta tarvitaan toimiva rotaatio ja porrastus, jotta jatkossakin saadaan oikeita henkilöitä oikeisiin tehtäviin.

Komentorakenteen lisäksi tehtäviä on joukkorakenteessa, osaamiskeskuksissa ja tulevaisuudessa myös kotimaan Nato-tehtävissä. Me vertailemme ja seuraamme tilannetta muissa Nato-maissa.”

Puolustusvoimien henkilöstövahvuus on aika pieni, ja siitä tulee löytää halukkaat ja motivoituneet henkilöt kolmen vuoden Nato-rotatioon. Valtosen mielestä palvelussuhteen ehtojen tulee olla kunnos-

sa, jotta toiminnan jatkuvuus voidaan taata. Hänen mielestään lainsäädäntöön tarvittaneen päivityksiä, jotta kansalliset ja kansainväliset tehtävät saadaan hyvin hoidetuksi. Muista Nato-kumppaneista poiketen Suomella on vahva asevelvollisten koulutusjärjestelmä ja laajaan reserviin perustuva puolustusratkaisu. Vesa Valtosen mielestä vapaaehtoisuus Nato-tehtäviin on edelleen perusteltua.

”Haluamme ottaa huomioon, kuinka kunkin elämäntilanne mahdollistaa kolmen vuoden Nato-keikan.”

Joidenkin upseerien osalta tulee palvelusuran aikana useampikin Nato-tehtävä. Ensimmäinen tapahtuisi kapteenin–majurin arvossa ja sitten myöhemmin ylemmissä arvoissa. Valtosen mielestä urapoluista tulee luoda joustava ja luonteva osa upseerin uraa.

Mika Ylösen mielestä Nato-tehtävät ovat luonteva osa palvelusuraa. Tämä on väistämätöntä Naton jäsenmaassa. Upseeriliitto haluaa olla aktiivisesti mukana vaikuttamassa ulkomaan palvelussuhteen

Pääesikunta ja Upseeriliitto ovat samaa mieltä siitä, että erilaiset Nato-tehtävät kuuluvat upseerien palvelusuraan. Yhdessä neuvotellen ja sopien palvelussuhteen ehdoista pitää saada sellaiset, että siirtymisvelvollisuutta tai pakkoa ulkomaantehtäviin ei tarvitse käyttää.

ehtoihin ja kehittämässä motivaatitekijöitä näihin tehtäviin. Nato-tehtäviä tulee olemaan jatkossa myös kotimaassa, joten kaikki pääsevät kyllä mukaan tähän kansainväliseen toimintaympäristöön.

Prikaatikenraali Valtosen mukaan tulee tarkasti miettiä minkälaista osaamista tarvitaan ja mistä sitä saadaan sekä millainen rekrytointipohjan tulisi olla. Aikaisemmin Puolustusvoimissa tehtiin hyvin pitkiä työuria. Nykyisin halutaan vaihtaa uraa aikaisempaa enemmän. Tähän muutokseen Puolustusvoimissa tulee varautua. Hänen mukaansa Puolustusvoimien työnantajakuva on hyvä, ja se auttaa rekrytoinnissa.

Kokonaispalkkauksesta ei olla samaa mieltä

Komentopäällikkö pohti kysymystä kokonaispalkkauksesta, joka on otettu käyttöön Naton komentorakenteen tehtävissä. Hänen mielestään sen etu on yksinkertaisuus ja selkeys.

”Järjestelmä voisi olla kotimaassakin hyvin sovellettuna toimiva. Tietyllä tapaa se olisi paluuta vanhaan, mutta pidän tärkeänä kaikkia mahdollisuuksia keventää hallinnollista kuormaa. Meidän pitäisi löytää kevyempiä hallinnollisia malleja, jotta selviämme nykyisillä henkilöstöresursseilla. Tietysti palkkausjärjestelmän tulee olla motivoiva ja selkeä.”

Tästä Mika Ylönen toteaa Upseeriliiton olevan eri linjoilla.

”Aina kannattaa tutkia uutta, mutta sotilasarvoihin perustuva järjestelmä olisi paluuta vanhaan. Nykyjärjestelmä on upseerin kannalta hyvä, mutta jos järjestelmä on liian raskas, niin pitää miettiä, miten sitä voisi keventää. Naton komentorakenteen palkkauksen osalta tehty ratkaisua ei voi kopioida tänne kotimaahan, se tuntuu kyllä aika kovalta loikalta. Natossa tähän mentiin, koska se oli kokonaisuuden kannalta selkein ratkaisu ja palkkaussasiaan piti saada lopulta jokin ratkaisu ja lähtötilanne.”

Tähän Vesa Valtonen toteaa, että edellisen puolustusvoimauudistuksen yhteydessä muun muassa henkilöstöasioiden hoitajien määrä on vähentynyt olennaisesti, mutta nyt henkilöstömäärä on palautunut lähes puolustusvoimauudistusta edeltävälle tasolle. Tämä vaikuttaa selvästi työkuormitukseen ja siksi tarvittaisiin hallinnollista keventämistä tavalla tai toisella.

”Yksinkertainen järjestelmä olisi helppo hallita, mutta haasteena on tehdä siitä kannustava osaa-ville ihmisille. Meidän tulee entistä tehokkaammin löytää osajat sopiviin tehtäviin. Upseerien tulee keskittyä sotatyöhön, johon heidät on koulutettu.”

VESA VALTOSEN sotilasura alkoi varusmiehenä Kymen pioneeripataljoonassa 1989, josta Kadettikouluun ja sieltä opetusupseeriksi Kymen pioneeripataljoonaan. Rauhanurvaajana hän palveli Bosniassa SFOR-operaatiossa 1999. Sotilasopinnot hän suoritti esiupseeri- ja YE-kurssilla. Hän opiskeli myös Mannerheim-stipendiaattina Sveitsissä 2006. Maanpuolustuskorkeakoulusta hän väitteli sotatieteiden tohtoriksi 2010.

Lyhyen vaiheen jälkeen Maavoimien esikunnassa Vesa Valtonen palveli yleissihteerinä Turvallisuuskomiteassa vuosina 2011–2014. Täältä hän pääsi kenttätehtäviin Kymen pioneeripataljoonan komentajaksi vuoteen 2016 saakka. Turvallisuuskomitean pääsihteerin paikka avautui, ja siihen tehtävään hänet nimitettiin vuosiksi 2016–2020.

”Kahdessa jaksossa seitsemän vuoden ajan Turvallisuuskomiteassa sain tutustua käytännössä valtioneuvostossa kaikkien hallinnonalojen toimintaan, joten aika hyvin tunnen, millainen orientaatio missäkin vallitsee.”

Kokemus Turvallisuuskomiteassa antoi hyvän pohjan Vesa Valtoselle hänen palatessa Maavoimien esikuntaan apulaisosastopäälliköksi suunnitteluosastolle vuosiksi 2020–2021 ja sieltä Porin prikaatin komentajaksi 2021–2023.

”Sain Porin prikaatissa tutustua kaikkiin henkilöstöryhmiin, kohdata ihmisiä ja tunnistaa heidän tarpeitaan ja haasteitaan. Työnantajavirkamiehellä on tasapuolinen vastuu kaikista henkilöstöryhmistä.”

Yhtä asiaa Vesa Valtonen haluaa korostaa. Paljon sopimuksiin liittyviä vaikeita asioita päätetään ylätasolla. Sopimukset ovat muuttumattomia ja hyviä päätöksiä voidaan tehdä niin ylä- kuin alatasollakin.

”Yksi ratkaisumalli työmäärän keventämiseen voisi olla antaa lisää päätösvaltaa paikalliselle ja aluetasolle. Siellä voivat työnantaja ja henkilöstöjärjestöt toimia rinta rinnan.” Mika Ylönen yhtyy tähän ajatukseen.

”Olen samaa mieltä. Kyllä meidän pitää uskaltaa delegoida toimivaltaa. Paikallisella tasolla asiat ovat yleensä vielä helposti ratkaistavissa, mutta kun ne tulevat tänne ylätasolle, niin asiat ovat usein aika solmussa.”

Yhteistoiminnassa pitää kohdata henkilöinä

Työnantajat ja työntekijät nähdään usein vastakkaisina toimijoina erilaisine mielipiteineen ja tavoitteineen. Prikaatin komentajana Vesa Valtonen pääsi näkemään eri henkilöstöryhmien haasteet ja toiveet. Hänen mielestään tarvitaan kaikkien henkilöstöryhmien tasapuolista kuulemistä ja vuoropuhelua. Neuvotteluprosesseissa on mukana eri ministeriöitä ja tarvitaan yhteinen tilanneymmärrys huomioon ottaen puolustushallinnon erityispiirteet.

Valtosen mukaan tarvitaan enemmän jalkatyötä – henkilökohtaista keskustelua – papereiden ja sähköpostien sijaan.

”Asioista pitää päästä keskustelemaan kasvokkain. Virtuaalisuus ei ole paras tapa ratkaista näitä henkilöstökysymyksiä. Pöydän ääressä yhdessä keskustelu on tehokkainta. Yhteiseen näkemykseen ja tilannekuvaan ei päästä some-viestittelyllä.”

Mika Ylönen komppaa Valtosen näkemystä.

”Tulokset ovat hedelmällisempiä, kun teemme yhteistyötä jo asioiden valmisteluvaiheessa. Näin voimme löytää yhteisen sävelen.”

Ylösen mielestä maanpuolustus nähdään nykyisin erittäin tärkeäksi ja Puolustusvoimat on saanut hyvää tukea ja resursointikin on lähtökohtaisesti hyvällä tasolla. Haasteena hän näkee, ettei kaikkialla valtionhallinnossa ymmärretä Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen erityispiirteitä. Tässä suhteessa tarvitaan Pääesikunnan ja eri liittojen välillä kiinteää yhteistyötä. Kansainvälisten tehtävien palvelussuhteen ehtojen tulee olla kunnossa ja käytänteet selkeät.

”Nato-komennuksissa perheitä tulee tukea riittävästi hyvin, niin ettei tarvitse ottaa joka komennukselle aina uutta perhettä mukaan.”

Upseeri on valtion palveluksessa

Vesa Valtonen toteaa sen tosiasian, että henkilöstön käyttö perustuu työnantajan tarpeeseen, jotta Puolustusvoimien tehtävät saadaan toteutettua käytössä olevalla henkilöstöllä. Puolustusvoimien virkarakenne on pyramidi, eikä kaikille halukkaille ole ylempiä tehtäviä tarjolla, vaikka upseeri hoitaisi tehtäviään erittäin hyvin. Myös eri vaiheissa toteutunut eläkeiän nousu hankaloittaa henkilöstön nousujoh-teista urasuunnittelua.

Muuttuneessa tilanteessa Puolustusvoimissa on tehty korjausliikkeitä ja analyysien perusteella niitä jatketaan. Kadettikurssien vahvuutta on nostettu, mutta sillä on vaikutus vasta myöhemmin tulevaisuudessa, mikä tulee tiedostaa. Puolustusvoimissa on kokemuksia isoista kadettikursseista, jolloin ison osan upseereista ura jäi majuritason tehtäviin, ylempiä tehtäviä ei ollut kaikille.

Vesa Valtosen mukaan tällä hetkellä selvitetään, onko meillä tarpeeksi yleisesikuntaupseereita niihin tärkeisiin tehtäviin, joissa tarvitaan pitkän linjan kokemusta. Puolustusvoimilla on hyvä kattaus vaihtoehtoja, joista on löydettävissä riittävän orientaation omaavia ihmisiä.

Miten oma upseerin urasi alkoi?

Mika Ylönen totesi, että ensimmäisten vuosien työ asevelvollisten parissa ja perusyksikössä oli mielekäästä ja kasvattavaa aikaa. Jalkaväki oli varusmiespalveluksen perusteella oma valinta ja omaan ajatusmaailmaan hyvä aselaji. Toimin jääkäri-, sissi- ja kranaatinheitinyksiköissä joukkueenjohtajana, linjan johtajana sekä varapäällikkönä.

Vesa Valtosella tavoitteena oli päästä valitsemaan aselaji ja sitten mihin joukko-osastoon menisi palvelukseen.

”Olin sen verran ahkera ja varusmiehenä olin pioneeri, siksi pioneeriksi ryhdyin Kadettikoulun jälkeen. Toisena vaihtoehtona oli rannikkotyöstä, koska se kiinnosti monipuolisuudellaan. Mikan tavoin minua kiinnosti työskentely kenttätehtävissä.”

Valtonen ei tarkasti suunnitellut uraansa. Kursseilla häntä kiinnostivat operaatiotaito ja takitiikka sekä tutkimus.

”Olen urallani päässyt tekemään tosi mielenkiintoisia hommia ja siinä on ollut enemmän satumaa kuin suunnitelmallisuutta. Olen tarttunut tarjottuihin tilaisuuksiin. Suunnitelmissani ei ollut, että vuonna 2024 olisin komentopäällikkö.

MIKA YLÖSELLE ajatus upseerin urasta syntyi jo varhain:

”Sotaveteraani-ukilleni tuli kotiin tuli **Kansa taisteli** lehti, jota tuli jo 10-vuotiaana luettua aina mökillä ja siitä tuli jotenkin semmoinen kenttäupseerifilisi.”

Jääkäriprikaatissa upseerin ura alkoi joukkueen johtajana, mutta varsin nopeasti avautui perusyksikön varapäällikön tehtäviä. Mika Ylönen ajatteli tekevänsä kenttäupseeriuran ja sitten eläkkeelle 48-vuotiaana. Kadettiaikana muutettiin sotilaseläkesäädöksiä, joten palveluaikaa tulikin lisää seitsemän vuotta. Palveltuaan noin kuusi vuotta Jääkäriprikaatissa hän siirtyi Pohjois-Karjalan prikaatiin, jossa palveli sen lakkauttamiseen 2013 saakka. Halu olla perheen ja lasten kanssa sekä aktiivinen jääkiekkovalmennustoiminta vaikuttivat tuolloin päätökseen olla hakeutumatta YE-koulutukseen.

Hän palveli kahteen eri otteeseen vuosien 2002–2004 aikana rauhanturvaamistehtävissä sotilastarkkailijana Irakin ja Kuwaitin rajalla sekä monikansallisen yksikön päällikkönä Kosovossa. Tämän jälkeen aika oli kypsä siirtyä uusiin tehtäviin, kun lapset olivat tulleet tai juuri tulossa täysi-ikäisiksi.

Toukokuussa 2014 avautui Upseeriliitossa päätoimisen akavalaisen päälähtämissä tehtävien tehtävä, johon Mika Ylönen tuli valituksi. Hänelle vastuulle tulivat upseeritehtävien keskustason arviointi, kriisinhallinnan ja ulkomaanpalvelussuhteen ehdot sekä Upseeriliiton koulutus- ja työsuhteasiat. Nyt on 10 vuotta kulunut Upseeriliiton tehtävissä.

Mika Ylönen ei ajatellut varsinkaan kadettiaikana työskentelyä Upseeriliitossa.

”Perhekeskeisyys on ollut vahva motivaatio ja minä en ole tätä katunut. Olen saanut tehdä haasteellisia ja mukavia tehtäviä Puolustusvoimissa. Olen myös saanut vaikuttaa siihen, mitä teen ja työ on ollut motivoivaa.”

Vesa Valtonen lisäsi tähän, että he molemmat olivat nuorukaisina aika samanhenkisiä, hänelläkin oli kenttäkouluttaminen mielessä, kun jäi kesävierikiksi ennen Kadettikoulua. Hänellä oli myös suunnitelma hakeutua Päälystööpistoon, koska hänellä oli hyviä esimerkkejä opistoupseerikouluttajista.

”Ylivääpeli Poikela kysyi minulta varusmiesaikana, kun olimme siltaa panostamassa, minun tulevaisuuden suunnitelmistani. Sanoin, että tuo Päälystööpisto kiinnostaa, mutta Kadettikoulukin on mahdollinen. Poikela totesi, että hae vaan Kadettikouluun, siellä sinulla on monipuolisemmat mahdollisuudet päästä pidemmälle.”

Vesa Valtonen arvostaa kenttäkouluttajien osaamista, halua ja innostusta vaativissa tehtävissä. Hänen mielestään kentällä tarvitaan edelleen vahvaa senioriteettiä.

Suurin taistelu käydään ihmisten mielissä

Komentopäällikkö halusi keskustelun lopuksi korostaa, että aina puhuttaessa prosesseista ja toimintatavoista, oli sitten kysymys neuvotteluista tai asioiden valmisteluista, niin ihminen on kuitenkin keskiössä.

”Taavetti Laatikaista ei ole pidetty joka suhteessa esimerkillisenä johtajana, mutta hän oli erinomainen pedagogi. Hän on todennut, että vaikka sota on teknistynyt, niin tärkein sotakone on ihminen ja kehotan käyttämään sitä hyvin. Tämä on ohjenuorana minullekin. Meidän molempien työ tapahtuu ihmisten kanssa, mikä tarkoittaa kovasti jalkatyötä ja ihmisten kohtaamista. Olemme ihmisten asialla ja niin vaikka prosessien kanssa välillä työskennellään, niin ihmisiä varten tätä tehdään.” ■

Kerro jotain kurssiveljestäsi

Mika kuvasi tupakaveriaan: ”Vesaa tutustuin, kun olimme jonkun aikaa tupakavereita. Vesa oli alusta lähtien oma itsensä – suora ja rehti, eikä vetänyt mitään roolia. Ei ole sitä tehnyt myöhemminkään. Vesa on Vesa ja sen päälle on rakentunut ääretön kokemus, johon liittyy tervettä kunnianhimoa. En ole kokenut, että Vesa olisi missään vaiheessa yrittänyt availlovia, vaan ovet ovat auenneet hänelle. Hän on hyvä komentaja tyyppi ja hyvä esimerkki upseeriudesta ja esimerkki nuoremmille upseerille. Olen pitänyt tämän 30 vuotta Vesaa suuressa arvossa.

Vesa totesi Mikasta: ”Meille muodostui alusta asti avoin ja tosi hyvä suhde. Ei ole tarvinnut kaihtaa mitään puheenaiheita ja olen aina varmasti saanut suoran vastauksen. Mika on aina ollut hyväntuulinen, olemme laulaneet kovasti ja ylläpitäneet karjalaishenkeä. Molemmat olemme pikkuisen haastaneetkin semmoista nököttävää ilmapiiriä. Kadettiveljeys mikä silloin luotiin on kyllä kantanut tähän saakka. Olen aina arvostanut Mikan suoraselkäisyyttä, suoraa puhetta ja valmiutta keskusteluun.

TOHTORINMIEKAT JA -HATUT • UPSEERINMIEKAT MELANDERS HATTFABRIK HELSINGFORS

Melanders Hattfabrik valmistaa tohtorinhattuja ja myy yksinoikeudella WKC Solingenin valmistamia tohtorinmiekköjä.

Nyt kauttamme saa myös saksalaista laatua olevat perinteiset maa- ja merivoimien upseerinmiekat.

Suomen itsenäistyttyä Akseli Gallen-Kallela suunnitteli puolustusvoimien käyttöön paraatimiekat ja akateemiselle maailmalle ainutlaatuiset tohtorinmiekat. Miekat ovat olleet alusta lähtien WKC Solingenin valmistamat. Tehtaan juuret ulottuvat aina 1500 -luvulle asti.

Established 1573

MADE IN GERMANY

www.melandershattfabrik.com

> O S K A R I

Erikoinen joukko pinnan alla

TEKSTI **TUOMAS RUNOLA**

Komentajakapteeni, Merivoimien sukeltajaupseeri.
Sotilassukeltajana Merivoimissa vuodesta 2001

Sotilassukeltamisella Puolustusvoimissa on pitkä historia, ja tulevaisuus vaikuttaa asettavan entistä vaativampia tehtäviä. Vedenalaisen sodankäynnin ulottuvuudessa kaukokäyttöiset ja autonomiset laitteet korvaavat yhä useammin ihmisen, mutta toistaiseksi sotilaallisissa sovellutuksissa ei teknologia ole kyennyt sukeltajaa korvaamaan.

Raivaajasukeltajaoppilas etsintätehtävässä, varustuksena puolisoljetun kierron seoskaasulaite ja sukeltajanavigaattori.

Puolustusvoimien sukeltajatoiminnan resursoinnin niukkuus laittaa sukeltajien neuvokkuuden koetukselle, kun kykyä tulisi siitä huolimatta ylläpitää ja jopa kehittää.

Sukeltaminen on kuulunut jo pitkään eri maiden asevoimien keinovalikoimaan. Myös Suomalaisen sotilassukeltamisen juuret ulottuvat ainakin vuoteen 1917. Muutamat suomalaiset sotilaat saivat tuolloin perehdytystä sukeltamiseen saksalaisten antaman jääkärikoulutuksen yhteydessä, osana pioneerikoulutusta.

Itsenäisen Suomen laivastossa sukellustoimintaa on ollut sen alusta lähtien. Sukellustoiminta laivastossa alkoi kuitenkin kehittyä vasta sukellusveneaselaajan kehittämisen myötä. Tällöin katsottiin tarpeelliseksi luoda kyky myös sukellusveneiden

vedenalaisiin pelastusoperaatioihin, joissa sukeltamisella oli, ja on edelleen, keskeinen rooli. Viime sotien päättyessä Merivoimissa palveli 50 sukeltajaa, ja sukeltajatoimintaa johti Merivoimien eskunnan merenkulkutoimiston päällikkö. Sukeltajatoiminnan tärkein tehtävä oli edellä mainittu sukellusveneiden pelastuskyky. Sukeltaminen olikin pääasiassa toiminnoiltaan ja kalustoltaan hyvin samankaltaista kuin kaupallinen työsukellus keskittyen raskaisiin kypärälaitteisiin sekä vedenalaisessa rakennustyössä käytettyyn kalustoon. Sukellusveneiden pelastusvalmiuden lisäksi sukeltajat suorittivat alustarkastuksia ja huoltoa sekä laituritöitä.

Sotien päätyttyä suurin osa laivaston sukeltajista poistui vahvuudesta kotiuttamisen tai eläköitymisen vuoksi, ja vuonna 1952 laivastossa palveli enää 11 sukeltajaa. Toisen maailmansodan aikana

merisodankäynnin vedenalaisessa toiminnassa myös sukeltaminen oli ottanut teknisiä harppauksia, ja Suomessakin oltiin kiinnostuneita asiasta. Tarve ylläpitää ja kehittää sukellustoimintaa niin sodan- kuin rauhanajan tehtävissä tunnistettiin myös meillä.

Merivoimien esikunta asetti työryhmän tutkimaan asiaa. Työryhmä totesi tilanteen Suomessa ”melkoisen jälkeenjääneeksi” ja esitti pikaisia toimenpiteitä asiantilan parantamiseksi. Tämän takia päätettiin järjestää työsukeltajakurssi, jotta edes rauhanajan tarpeisiin kyettäisiin jollakin tavalla vastaamaan. Turun laivastoasema järjesti kesällä 1953 kurssin, mutta kalustopuutteiden vuoksi kursseille oli tarjota vain neljä kypäräsukeltajakalustoa, nekin heikkokuntoisia.

Oppia haetaan ulkomailta

Samaan aikaan Merivoimat tiedusteli ulkomailta koulutustukea ajanmukaisten tietojen ja taitojen hankkimiseksi. Sotilasasiamiesten kautta saatiin hieman tietoa menetelmistä ja välineistä, mutta konkreettista osaamista toivottiin hankittavan lähettämällä henkilöstöä koulutukseen.

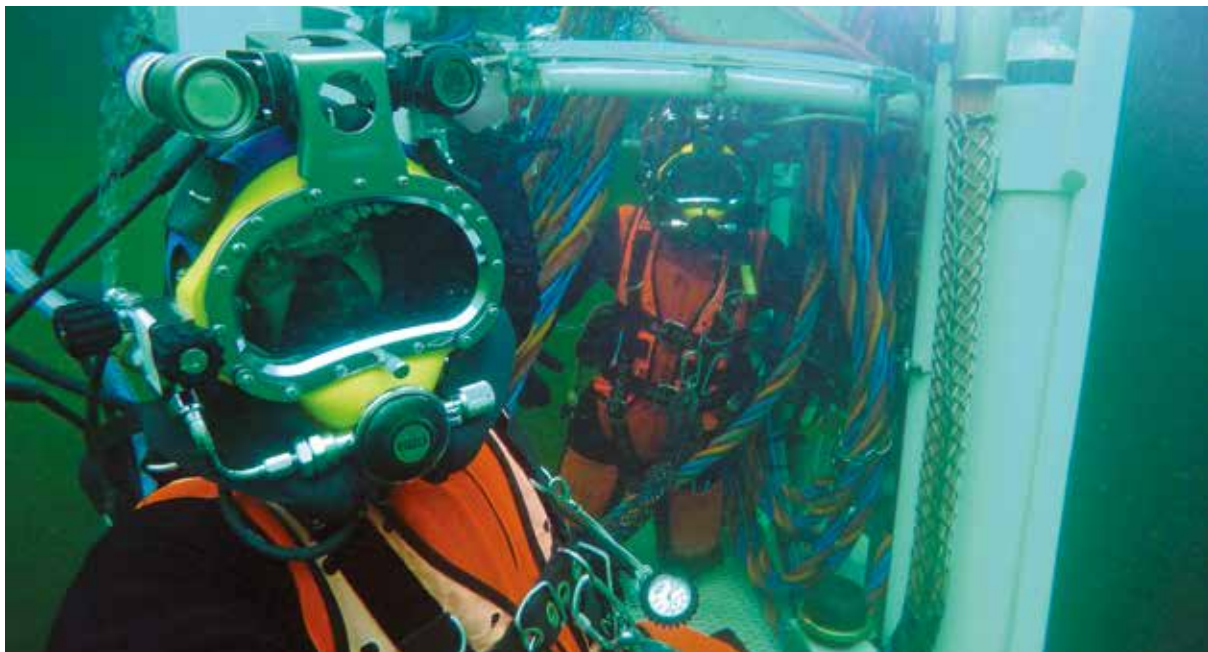
Lopulta tiedustelut tuottivat tulosta Ruotsin vastatessa myönteisesti. Merivoimat järjesti valintatilaisuuden, jonka kautta yliluutnantti **Antti Näsi** vali-

koitui komennettavaksi Ruotsiin raivaajasukeltajakurssille kesällä 1953.

Yliluutnantti Näsi suoritti kurssin hyväksytysti ja keräsi runsaasti tietoa kotiin tuotavaksi. Näsi kuvasi ruotsalaisten kurssia raportissaan järjestäytyneeksi ja turvallisuushakuiseksi. Tästä huolimatta koulutuksen aikana tapahtui ainakin kaksi vakavaa onnettomuutta: yksi keuhkorepeämä ja yksi hukkumistapaus.

Näsin kurssiltaan keräämien oppien pohjalta käynnistettiin oma sotilassukeltajakoulutus. Vuoden 1954 kesäkaudella toimeenpantiin ensimmäinen sukeltajakurssi, joka jaettiin raivaaja- ja syväsuukeltajalinjoihin. Käytännössä raivaajasukeltajat koulutettiin sukeltamaan omavaraisella sukelluslaitteella ja syväsuukeltajat jo aiemmin käytössä olleella pintailmasyöttöisellä kypäräsukelluskalustolla. Tämä kurssi oli sukeltajakurssi numero 1, josta aloitettiin näihin päiviin asti säilynyt, edelleen käytössä oleva juokseva numerointi.

Koulutushaaranimikkeistö ja terminologia hakiivat muotoaan 1950- ja 1960-luvuilla. Vuoteen 1964 mennessä oli päästy jo melko hyvään yhteisymmärrykseen koulutuksen vakiintuessa: Tehtävien mukaan sukeltajat jaettiin taistelusuukeltajiin, johon kuuluivat rynnäkkösukeltajat ja raivaajasukeltajat, sekä työsukeltajiin, joihin kuuluivat syväsuukeltajat ja suojasukeltajat.

Merivoimien sukeltajat jälleen hakemassa Ruotsista oppia. Sukeltajat etappipysähdyksellä märkäkellossa syvän seoskaasusukelluksen päätteeksi.

Merivoimien syväsuikeltajat harjoittelemassa rebreather-laitteella. Nämä sukellukset saattavat kestää useita tunteja, jolloin kehon lämpötilan kontrollointiin tarvitaan muitakin teknisiä ratkaisuja kuin ylimääräinen pari villasukkia.

Vaikka toimintaa pyrittiin kehittämään ja koulutusta järjestettiin, kärsi sukelluskoulutus kuitenkin niin kalusto- kuin kouluttajapuutteista. Rynnäkkösukeltajakoulutus jouduttiin sen vuoksi lopettamaan vuonna 1973, ainakin osin kalustopuutteiden takia. Vasta yli kahden vuosikymmenen jälkeen vuonna 1994 sukeltajia ryhdyttiin uudestaan kouluttamaan tiedustelu- ja tuhoamistehtäviin.

1970-luvulta alkaen sukeltajakoulutuksen painopiste siirtyi miinanraivaamiseen ja raivaajasukeltajien koulutukseen. Jo silloin sukeltajia tarvittiin myös rauhanajan virka-aputehtäviin, kuten nykyäänkin, ja jotkut tehtävät saattoivat ylittää jopa uutiskynnyksen. Puolustusvoimien sukeltajat avustivat muun muassa Kuopion Rissalan ilmailuonnettomuudessa, kun Ilmavoimien kone putosi Juurusveteen, sekä Viikin-ki-veneen uppoamisturmassa Hangossa.

Sukeltajakoulutus kehittyi ja kalustopuutteita korvattiin vuosisadan loppua kohti. Sukeltajat saivat emäaluksen käyttöönsä ja uusi painekammio-keskus, joka oli edistysellinen maailmankin mitakaavassa, rakennettiin Upinniemen varuskuntasairaalan yhteyteen vuonna 1989.

Rynnäkkösukeltajakoulutuksen lakkauttamisen jälkeen oli tietotaito taas hiipunut vuosien myötä, jolloin oppia tähyttiin maailmalta. Tällä kertaa lähetettiin yliluutnantti **Markus Aarnio**, silloinen sukeltajakurssin kouluttaja, Yhdysvaltoihin kovamaineiselle Navy SEAL -kurssille. Amerikkalaiset ihmettelivät vain yhden henkilön lähettämistä, sillä kurssin keskeyttämisaste oli noin 80 % koulutuksen aloitaneista. Tuolloin kuitenkin Suomessa ei yleisesti tunnettu tätä nykyään maailmankuulua erikoisjoukkoa niin yksityiskohtaisesti, että tämä olisi noussut huolenaiheeksi. Aarnio läpäisi kurssin ja toi mukanaan arvokkaat opit, jotka toimivat pohjana uudelleen käynnistettävälle taistelusuikeltajakurssille ja joita sovellettiin myös raivaajasukeltajakoulutuksessa. Monet Aarnion Navy SEAL -kurssin kokemusten mukana Suomeen tuodut opit kuten tasakoettestit ovat vielä tänäkin päivänä käytössä Merivoimien sukeltajakoulutuksessa.

Nykymuotoonsa sukeltajatoiminta ja -koulutus vakiintui 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa. Tällöin 90-luvulla käynnistymisvaikeuksista kärsinyt taistelusuikeltajakurssi aloitettiin uudestaan (vuonna

2000) ja vuorovuosina koulutettiin raivaajasukeltajakurssi. Samalla Erikoistoimintaosaston ensiaskeleet otettiin Sukeltajakoululla (ent. Sukeltajakurssi) perustamalla yksikköön palkatusta henkilöstöstä muodostettu ryhmä, joka siirrettiin henkilöstömäärän lisäysten myötä omaksi yksiköksi vuonna 2009. Vuosituhannen alusta tähän päivään koulutus on säilynyt siten pääpiirteissään samanlaisena.

Työsukeltajakoulutusta toteutetaan eriyttämällä perussukelluskoulutuksen jälkeen henkilökunnan koulutus linjasta riippuen, jolloin henkilökuntaoppilaat, jotka eivät osallistu raivaaja- tai taistelusukeltajakurssille, koulutautuvat työsukeltajiksi omalla linjallaan.

Sotilassukeltamisen nykytila

Sukeltajakoulu on edelleen puolustusvoimien ainoa sukelluskoulutusta antava yksikkö, joka joukkotuottaa ja kouluttaa kaikki sotilassukeltajat puolustushaarasta riippumatta. Reserviin tuotetaan taistelujärjestelmien raivaajasukeltajia sekä vakinaiseen palvelukseen edellä mainittuja ja lisäksi työsukeltajia.

Vakinaisessa palveluksessa sukeltajia on Meri- ja Maavoimissa sekä satunnaisesti muissa puolustushaaroissa ja laitoksissa. He toimivat sukeltajana oman toimensa ohessa. Sukeltaminen kuuluu heidän OTO-tehtäviinsä, mikäli he läpäisevät vuosittaiset tarkastukset, joita edellytetään sukelluskelpoisuuden ylläpitoon. Merivoimissa varsinaisia sukeltajatehtäviä on hyvin vähän, mikä onkin hieman nurinkurista, ottaen huomioon, että yleisesti sukeltaminen kuuluu erityisesti tämän puolustushaaran sodankäyntialueisiin (vedenalainen sodankäynti). Maavoimissa asia on järjestetty paremmin, siellä palvelevat sukeltajat pääosin toimivat sukeltajatehtävissä. Merivoimissa ainoastaan miinantorjunta-aluksilla palvelee tällä hetkellä päätoimisia sukeltajia.

Sukeltajien tulee joka vuosi suorittaa kausitarkastus, joka sisältää lääkinällisen osion sekä sukellusosion. Lääkinälliseen osioon kuuluu kattava terveystarkastus ja kuntotestaus, ja sukellusosioon teoriakoe sekä kaksi sukellussuoritetta, joilla testataan sukellustaitojen ylläpito. Logistiikkalaitoksen Sukelluslääketieteen keskus (SLK) vastaa lääkinällisen osion ja Sukeltajakoulu sukellusosion toteutuksesta. Reservin sotilassukeltajien osalta samat tarkastukset suoritetaan kertausharjoitusten yhteydessä.

Kuten niin moni muukin suorituskyky Puolustusvoimissa, myös sukeltaminen on rakennettu siten

että materiaalia hankitaan ja ylläpidetään, samoin kuin henkilöstöä joukkotuotetaan reserviin ja ylläpidetään taitoja kertausharjoituksin. Näin palkattua henkilöstöä ei tarvittaisi muuhun kuin tämän järjestelyn ylläpitämiseen. Vuosien saatossa on silti havaittu, että jo sukeltajatoiminnan historiassa esiin tulleet tarpeet eivät ole poistuneet mihinkään, vaikka sukeltajien määrä on laskenut ja toiminta mitoitettu reserviläisarmeijan mukaiseksi.

Veden alla tehdään useita erilaisia tehtäviä

Tehtäväkenttää voisi kuvata melko laveaksi, kun ottaa huomioon, ettei sukeltajia ole osoittava erikoistumaa jokaiseen tehtävätyyppiin erikseen:

- Puolustusvoimien vedenalaisen infrastruktuurin ylläpidon tuki
- Taistelu- ja apualusten vedenalainen huolto ja korjaus
- Erilaisten a-tarvikkeiden ja taisteluvälineiden vedenalainen raivaaminen
- Vedenalainen etsintä ja dokumentointi
- Kaluston pelastus (salvage)
- Virka-aputehtävät (esimerkiksi tuki poliisille ja onnettomuustutkintakeskukselle, hylkysaneeraus.

Merivoimien esikunnan vastuulla on Puolustusvoimien sukellustoiminnan koordinointi ja ohjaaminen. Rannikkoprikaatin Sukeltajakoulu vastaa koulutuksen toimeenpanosta, ja Rannikkolaivastolla on miinantorjuntatehtäviin liittyen sukeltajia. Maavoimissa sukeltajien pääasiallinen tehtävä normaalioloissa on räjähteiden raivaaminen sisävesissä sekä vastuualueensa virka-aputehtävät. Erikoistoimintaosasto tässä artikkelissa ei erikseen tarkemmin käsitellä.

Puolustusvoimien sukellustoiminnan volyyminä nykypäivänä kuvaa ehkä hyvin toteamus, että sotilassukeltajat sukeltavat jossakin päin Suomea (tai ulkomaille) vuoden lähes jokaisena viikkona joko harjoittelun tai toteuttaen operatiivista tehtävää. Tämän suorituskyvyn ylläpidon ja johtamisen tekee hankalaksi muutama seikka: Millään puolustushaarella ei ole yhtä yksikköä, jolle näitä tehtäviä voisi osoittaa siten, että se kykenisi ne itsenäisesti toteuttamaan. Useimmiten tarvitaan joko kalusto- tai henkilöstötukea muilta yksiköiltä tai puolustushaaroilta.

Lisäksi OTO-sukeltajien käytön rasitteena on irrotettavuus sukellustehtäviin sekä osaamis- ja pätevyystason vaihtelu. Edellä mainittuja haasteita sekä niiden ratkomista ja monipuolista tehtäväkenttää ku-

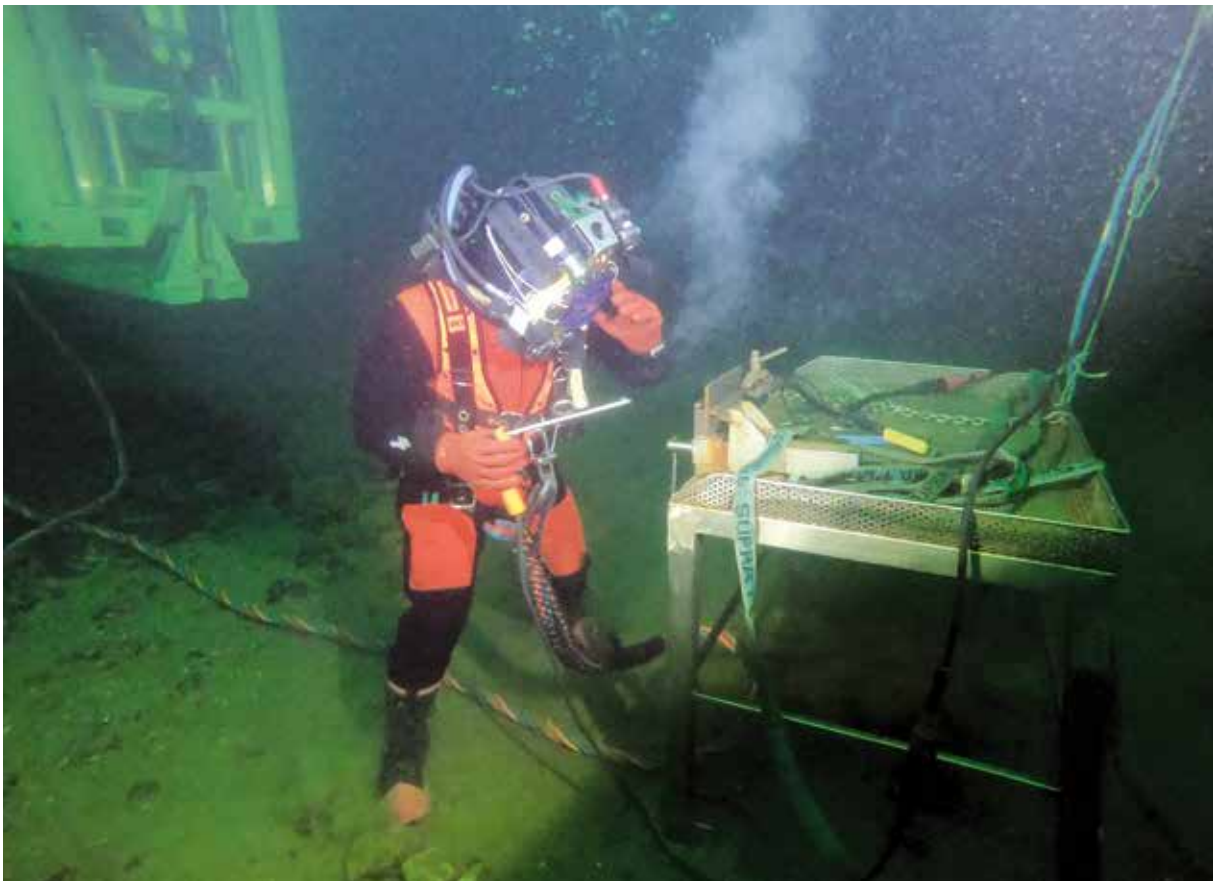
vastanevat hyvin muun muassa viime aikoina julki-suuttakin saaneet virka-aputehtävät Turun Airistolla sekä Suomenlahden kaasuputkivaurioon liittyen.

Keskusrikospoliisin rikostutkinnassa Merivoimat antoi virka-apua Airiston alueella rikoksen uhrin etsinnässä. Tehtävästä teki haastavan laaja etsintäalue sekä alueen kohteiden runsas määrä. Tässä tehtävässä myös Maavoimien sukeltajat olivat mukana osastossa, jotta saatiin määrällisesti ja laadullisesti riittävästi sukeltajia operaatioon. Myös miinan- torjunta-aluksen suorituskyvyllä oli ratkaiseva merkitys onnistuneelle lopputulokselle.

Balticconnector-kaasuputken vaurion tutkinnassa taas aikapaineen lisäksi haasteen muodosti sukeltajien käytön osalta veden syvyys. Tämä rajoitti käytettävissä olevaa sukeltajaresurssia vain Merivoimien syväsuikeltajiin, jolloin myös jokaisen veden alla suikeltun minuutin merkitys kasvoi huomattavasti, koska sukellussuoritteisiin oli käytössä erittäin rajallinen määrä sukeltajia.

Nykypäivän teknologian avulla monia ongelmia voidaan ratkaista myös ilman sukeltajia. Usein kuulee todettavan, että veden alla työskentelyn tulevaisuus on kauko-ohjattavien ja autonomisten laitteiden. Usein näin onkin, erityisesti tilanteissa, joissa on riittävästi aikaa suunnitella ja valmistella kyseessä olevan ongelman ratkaisua. Kuitenkin edellä mainituissa Airiston ja Balticconnectorin tapauksissa kumpakaan tehtävää ei olisi kyetty suorittamaan pelkästään edes kehittyneimmillä kaukokäyttöisillä laitteilla, kun ottaa huomioon kaikki asetetut vaatimukset. Toki näissäkin tapauksissa niillä oli merkittävä tukeva rooli.

Nämäkin laitteet tarvitsevat käyttäjänsä, ja teknologinen kehitys on tuonut sukeltajien ulottuville entistä enemmän mahdollisuuksia. Ne, kuten niin monet muutkin nykyisen taistelukentän järjestelmistä, vaativat käyttäjiltään entistä syvempää perehtyneisyyttä. Tätä tietä on vaikea kulkea menestyksekkäästi nykyisellä mallilla, jossa sukellustoi-

Merivoimien sukeltaja harjoittelee vedenalaishitsausta. Moni sotilassukeltamisen taito vaatii runsaasti harjoittelua, jotta lopputulos on hyvä – esimerkiksi luokkahitsausauma.

SUKELTAJAKOULUN VALINTAKOELAJIT

12 MINUUTIN JUOKSUTESTI

metriä	3200	3100	3000	2900	2800
pisteet	5	4	3	2	1

PENKKIPUNNERRUSTESTI

50 kg levytangolla

toistot	30	26	22	18	14
pisteet	5	4	3	2	1

LEUANVETO

toistot	18	16	14	12	10
pisteet	5	4	3	2	1

VATSALIHASTESTI

60 sekunnin aikana

toistot	53	50	46	42	34
pisteet	5	4	3	2	1

VAUHDITON PITUUSHYPPY

pituus m	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1
pisteet	5	4	3	2	1

15 KM MAASTOMARSSI

Suoritetaan yleensä 5000 metrin radalla, jolla on asfaltti- ja sorapäällysteisiä osia sekä ylä- ja alamäkiä. Tavoitteena on juosta 15 kilometriä 1h 20min aikana. Juoksuvarustus, puolustusvoimien reppu, jossa 10 kg paino

aika min	80	85	90	95	105
pisteet	5	4	3	2	1

200 METRIN VAPAAUINTI

aika sek	140	160	180	200	230
pisteet	5	4	3	2	1

PITUUSSUKELLUS

pituus m	50	45	40	35	25
pisteet	5	4	3	2	1

6 METRIN ETSINTÄ

Etsintäkohde on kymmenen levyä 6 metrin syvyydessä.

levyt	10	9	7	5	3
pisteet	5	4	3	2	1

HENGITYKSENPIDÄTTÄMISKOE

Hengityksenpidättämiskokeessa pidätetään henkeä veden alla yhden minuutin ajan. Arvostelu: Hyväksytty/Hylätty

Älä harjoittele hengityksen pidättämistä vaativia valintakoelajeja yksin.

Jokaisesta osalajista on saatava vähintään yksi piste.

minta rakentuu normaalioloissa muutamien sukellusalan asiantuntijoiden sekä OTO-sukeltajien varaan. Resursointia olisi lisättävä, jotta kyetään vastaamaan niin nykyisiin kuin tuleviinkin haasteisiin.

Sotilassukeltamisen tulevaisuus

Historian ja nykytilan johtopäätöksenä totean omana mielenpitoenani, että Puolustusvoimilla on edelleen tarve kyetä lähettämään sukeltajia pinnan alle. Kun kysytään kuinka syvälle, siihen ei ole vastausta, joten on parasta pyrkiä mahdollisimman laaja-alaiseen suorituskyykyyn. Tämä tarkoittaa sekä henkilöstön kouluttamista entistä vaativampiin sukelluksiin että koetoimintaa, harjoittelua ja kalustohankintoja.

Tehtävien vaativuuden myötä myös riskit kasvavat, eivätkä ne ole hallittavissa, mikäli koulutus ja harjoittelu ovat puutteellisia. Tulee myös muistaa, että sukeltaminen itsessään on riskialtista toimintaa. Lääketiede ei tähän päivään mennessä ole kyennyt täysin kuvaamaan sukeltaessa tapahtuvia fysiologisia ilmiöitä, kuten sukeltajantautia.

Lähtötulevaisuudessa otetaan jälleen kehitysaskel eteenpäin, kun Merivoimiin hankitaan uusi raivaajasukeltajalaitte. Laite edustaa uuden sukupolven tekniikkaa ainakin sotilassukeltajille. Siksi pitää tehdä mittava koulutussuunnitelmien tarkastaminen, jotta laitetta voidaan turvallisesti käyttää ja kouluttaa.

Sotilassukeltamisella on kytkös yllättävänkin moneen suorituskyykyyn: Päätyy jostakin syystä veden alle sitten Maavoimien ajoneuvo, Merivoimien alus tai Ilmavoimien lentävä laite, sukeltajia tarvitaan tutkimaan asiaa tai mahdollisesti pelastamaan kalusto, jotta se voidaan ottaa myöhemmin uudelleen käyttöön. Vedenalainen raivaaminen vaikuttaa merkittävästi ainakin omaan toimintaan merialueella, miksei sisävesilläkin. Nämä tukitoiminnot voivat tuntua melko rutiininomaisilta silloin kun niissä onnistutaan, mutta niillä saattaa olla merkittäviäkin vaikutuksia, jos niin ei käy. ■

<< Varusmiespalveluksen voi suorittaa sukeltajana.

Haku vuoden 2025 raivaajasukeltajakurssille on käynnissä. Hae 31.7.2024 mennessä.

Sukeltajat koulutetaan kahdella eri linjalla joko taistelu- tai raivaajasukeltajiksi. Raivaajasukeltajat koulutetaan operoimaan vedenalaisten räjähteiden etsintä- ja raivaamistehtävissä. Taistelusuukeltajat suorittavat vaativia meritiedustelutehtäviä saariston ja rannikon haastavissa olosuhteissa.

Kattavan sukelluskoulutuksen lisäksi kaikki sukeltajat suorittavat aliupseerikurssin. Sukelluskertoja kertyy palveluksen aikana 60–100.

Tero Pynnönen
Majuri
Puolustusvoimien pääluottamusmies
Upseeriliitto

Rekrytointi ja ammattitaito on pidettävä pinnalla

PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASSUKELTAMISEEN

pääsimme tutustumaan maaliskuussa 2024. Merivoimien Esikunnan johtama sukellusharjoitus järjestettiin eteläisessä Suomessa. Harjoituksessa meille pidetyissä esittelyissä vakuutuimme ammattimaisesta otteesta, jota edellisen artikkelin kirjoittaja Tuomas Runola Puolustusvoimien sukellustoiminnasta kertoessaan kuvailee.

Harjoitukseen tutustuminen ja siellä käydyt keskustelut herättivät myös huolen toiminnan jatkuvuuden ja alan osaamisen säilyttämisestä henkilöstöryhmämme keskuudessa.

REKRYTOINNIN mahdollistamiseksi tarvittaisiin riittävä määrä erityisalasta kiinnostuneita ja koulutukseen soveltuvia henkilöitä. Miten kannustavuutta ja houkuttelevuutta sitten voidaan ylläpitää?

ENSIMMÄISENÄ ja varmasti tärkeimpänä yksityiskohtana nousi esille mahdollisuus ammattitaidon ylläpitämiseen harjoittelemalla juuri kyseisen harjoituksen kaltaisissa harjoituksissa. Vanha sanonta, harjoitus tekee mestarin, puoltaa paikkaansa tässäkin tapauksessa.

TOISENA yhtä lailla ehdottomana edellytyksenä on, että alalle halukkaiden henkilöiden kouluttautuminen mahdollistetaan, vaikka se saattaakin kirpaista henkilöä luovuttavaa tahoja. Oletuksena

voidaan pitää, että upseeri, joka omaa tarvittavat kyvyt vaativiin sukeltajatehtäviin kouluttautumiseksi, suoriutuu ”normaaleissakin työtehtävissä” keskimääräistä paremmalla tasolla. Kukapa haluaisi luopua hyvistä työntekijöistään. Tässä kohtaa asiaan kielteisesti suhtautuvia esimiehiä kohtaan on heilutettava syyttävää sormea kohtuullisen maltillisesti, ymmärtäen henkilöstövajeen, johon ei ole helppoa ratkaisua.

KOLMAS tekijä, joka on myös osa alan houkuttelevuutta, on työstä maksettavien korvausten määrä ja rakenne. Kuulimme harjoituksessa meille pidettyjen esittelyjen yhteydessä harkittuja pohdintoja korvausrakenteen kehittämisestä esimerkiksi syvemmälle sukeltamisen osalta. Toisaalta kannustavuuden puolesta esitetty mielipide siitä, että korvausten tulisi jatkossakin pysyä suoritusperusteisina, on myös helppo ymmärtää.

SOTILASSUKELLUSTOIMINTA koskee vain pientä marginaaliryhmää Puolustusvoimien henkilöstöstä. Siitä huolimatta meillä on perusteltu syy pitää artikkelissa hyvin esiteltyä, vaativaa alaa henkilöstömääräänsä huomattavasti laaja-alaisemmin vaikuttavana ja merkitykseltään todella tärkeänä. Tästä syystä Upseeriliitto on valmis osallistumaan keskusteluihin niin alan rekrytoinnin kuin korvausrakenteenkin kehittämisen osalta.

Tekoäly tilannehuoneessa

Mitä sen hyödyntämiseksi tulee tietää?

Tekoälysovellukset ovat erottamaton osa nykyistä digitaalista toimintaympäristöä, ja jokaisen sotilasjohtajan tulee ymmärtää miten tekoäly voi hänen työhönsä vaikuttaa. Artikkelissa selvitetään tekoälyn käyttöä sotilaallisessa kontekstissa ja herätetään myös innostusta uusien tekoälyteknologian sovelluskohteiden tunnistamiseksi.

TEKSTI **SATU KORHONEN**

Kasvatustieteen tohtori,
tekoälyinsinööri, Solita Oy

KUVAT **DALL-E**

Tekoälypohjainen kuvageneraattori

Termillä tekoäly tarkoitetaan tietokonealgoritmia, joka on kykeneväinen itsenäisesti tekemään asioita, jotka ihmisen tekemänä osoittaisivat älykkyyttä. Käytännössä se on matemaattinen laskutoimitus, joka oppii sen kouluttamiseen käytetyssä datassa esiintyviä suhteita ja luomaan sen pohjalta ennusteita. Tämänlainen ennuste voi olla esimerkiksi tietoturvapoikkeamien havainnointi verkkoliikenteestä tai koulutussuosituksen teko sotilaille. Näitä lopputuloksia voi käyttää osana päätöksentekoprosessia.

Tämä jatkuvasti ja nopeasti kehittyvä teknologian ala on yhä vahvemmin osa jokapäiväistä arkea, tiedustelua, sotaa ja puolustusta. Ukrainan sodassa tekoälyä käytetään muun muassa todisteiden etsimiseen sotarikoksista, miinojen raivaamiseen, pakolaisten uudelleen asuttamiseen, tilannetietoisuuden parantamiseen ja ohjustyypien tunnistamiseen äänen perusteella.

Viime vuonna julkisuuteen on noussut generatiivinen tekoäly, joka tarjoaa lisäkyvykkyyksiä ratkaista uusia ongelmia tai vanhoja ongelmia uusilla tavoilla. Tekoälyalgoritmi voisi esimerkiksi generoida hyökkäyssuunnitelmia koulutustarkoituksiin, mikä voi auttaa kouluttamaan puolustajia odottamaan odottamatonta.

Tekoälyn perusteita

Yksittäinen tekoälymalli kykenee toimimaan vain tarkkaan määritellyssä ja rajatussa ongelmassa, koska se pohjimmiltaan on yksi matemaattinen laskutoimitus. Mitä tarkemmin ongelma on rajattu, sitä paremmin mallin onnistumista saadaan mitattua. Jokainen näistä malleista koulutetaan suurella määrällä dataa, jonka ansiosta malli pystyy tunnistamaan samanlaisia asioita myös uudessa datassa.

Esimerkiksi isosta määrästä luottokorttitapahtumia malli voi oppia tunnistamaan minkä-

SOTILAAT JA SIVIILIT SAATTAVAT JAKAA ARVAAMATTOMAN HYÖDYLLISTÄ DATAA SOSIAALISEEN MEDIAAN.

laisia tyypilliset luottokorttitapahtumat ovat ja tämän ansiosta epätyypilliseksi tulkittuja tapahtumia voidaan tutkia mahdollisina väärennöksinä. Isosta määrästä satelliittikuvia malli voidaan opettaa tunnistamaan tilannekuvalle relevantteja muutoksia. Teknologiaa kutsutaan tarkemmin koneoppimiseksi ja sitä käytetään lisääntyvästi eri aloilla, kuten esimerkiksi kyberturvallisuuden alalla tietoturvapoikkeamien identifiointiksi. Vaikka yksittäinen malli toimii vain tarkkaan rajatussa käyttökohteessa, malleja yhdistämällä koneoppimista voidaan hyödyntää hyvinkin monimutkaisiin käyttökohteisiin, kuten esimerkiksi laivojen ohjaamiseen, droonien käyttöön tai sopivan maalitaulun etsimiseen.

Parhaimmillaan tekoälymalli tukee ihmisen päätöksentekoa nostaen esille huomioita suuressa määrästä dataa. EU:n sääntelyn alueella ihmisen rooli onkin hyvin keskeinen tekoälyteknologiassa, ja kannattaakin ajatella tekoälymallien roolia siten, että ne tukevat ihmisten tekemää

päätöksentekoa sen sijaan että ne toimisivat itsenäisesti ja automaattisesti. Koneoppimismallit kuitenkin kykenevät väsymättä tulkitsemaan vuorokaudesta toiseen yhä kasvavaa signaalijoukkoa kaikenlaisessa datassa. Ne kykenevät tehokkaasti hyödyntämään erilaisia datalähteitä kuten kuvia, videoita, sensoridataa, ääntä, puhetta ja tekstiä.

Ne mahdollistavat sen, että voimme jalostaa datasta arvokasta lisätietoa päätöksentekoa varten. Esimerkiksi sotilaat ja sota-alueen siviilit saattavat jakaa arvaamattoman hyödyllistä dataa sosiaaliseen mediaan tai verkkoliikenteen kasvu jollain maantieteellisellä alueella voi kertoa joukkojen liikkumisesta ja koosta.

Ihminen keskiössä

Tekoälyratkaisu, vaikka se kykenisikin toimimaan itsenäisesti, on aina ihmisen luoma, määrittelemä ja rakentama ja täten myös perii kehittäjien näkökulman ja mahdolliset ajatusvinou-

lä on tarpeelliset resurssit oikea-aikaisesti ja oikeissa paikoissa.

Mahdollisia kehityskohteita tekoälyratkaisuille voisivat olla satelliittikuvien tai droonien kuvamateriaalin analysointi joukkojen liikkeiden havaitsemiseksi ja ennustamiseksi, tai tekoäly voisi suositella sopivia koulutuksia sotilaille, ja sen avulla voidaan tunnistaa myös vihollisen tekoälyllä luomaa propagandaa ja disinformaatiota. Sen avulla on mahdollista auttaa vaikeapäisyisissä paikoissa olevia selviytyjiä ja haavoittuneita. Mahdollisuuksia on paljon ja tätä teknologiaa käytetään sodan ja rauhan välineinä yhä enemmän eri puolella maailmaa hyökkäyksissä, puolustuksessa sekä informaation tulkitsijana ja hälyttävien merkkien esille nostajana. Ihmisen rooli näissä ratkaisuissa on keskeinen joka vaiheessa ideoinnista käyttöön ja lopulta ratkaisun korvaamiseen paremmin toimivalla.

Tekoälylle data on kaikki kaikessa

Tekoälyn nopea nousu useille eri aloille merkitävien ja kriittistenkin kyvykkyyksien tarjoajana on usean eri tekijän summa. Edullisen laskentatehon helppo saatavuus on mahdollistanut yhä isompien kyvykkyyksien toteuttamisen. Toiseksi koneoppimisen algoritmien kehitys avoimilla koodikirjastoilla on mahdollistanut koko alan hyvin nopean kehityksen ja sen leviämisen nopeasti eri puolille yhteiskuntaa ja ympäri maailmaa. Kolmanneksi kehitystä on nopeuttanut valtava määrä avointa dataa. Tekoälyratkaisun kehittäminen on mahdollista ja yhä helpompaa kaikkien saatavilla olevilla välineillä.

Pääasiallinen tekoälyratkaisun hyödyllisyyttä rajoittava ja mahdollistava tekijä on aina data. Onko olemassa oleva data oikeanlaista ja riittävän laadukasta, jotta haluttu ilmiö pystytään mallintamaan? Jotta esimerkiksi satelliittikuvista kyetään tunnistamaan joukkojen liikkeitä luotettavasti, tulee dataa olla riittävästi, että malli ei keskity luonnossa normaalisti esiintyviin muutoksiin. Lisäksi datassa tulee olla riittävästi esimerkkejä ongelman kannalta relevanteista muutoksista.

Jonkin verran määrän ja laadun ongelmaa kyetään kiertämään olemassa olevan datan pienillä muokkauksilla ja synteettisellä datalla. Esimerkiksi telaketjun jälkiä voidaan satelliittikuvassa muokata kuvia kääntelemällä, jotta samasta kuvasta saadaan useampi esimerkki koulutusaaineistoon tunnistamaan tankkilaji, mikä puoles-

mat. Vaatii käyttökohteen alan asiantuntemusta, jotta valitaan oikea kysymys, valitaan oikea datasetti, käsitellään se oikeilla tavoilla ja tulokset tulkitaan siten, että ennustukset saavat mahdollisimman onnistuneet seuraukset.

Puolustusvoimien kontekstissa tärkein osaaminen on upseeristolla, joka pystyy yhteistyössä datatieteilijöiden kanssa määrittelemään, missä tekoäly toimisi parhaiten lisäämään Puolustusvoimien kyvykkyyksiä. Puolustusvoimien ammattilaiset ovat parhaimmassa roolissa miettimään minkälaisia kyvykkyyksiä tilannehuoneisiin kaivattaisiin ja mitä dataa niiden rakentamiseksi voisi olla tarjolla. Samalla eri osaamisprofiileista koottu kehitystiimi kykenee havaitsemaan ja oikaisemaan mahdollisia ajatusvirheitä ja katsomaan asioita eri näkökulmista.

Yhteistyössä datatieteilijöiden kanssa puolustusvoimien osaaminen saadaan muutettua ratkaisuiksi, jotka tuovat uusia mahdollisuuksia havaita uhkia, ennakoida vihollisen toimia ja optimoida tarvittavia resursseja, jotta henkilöstöl-

(a) Husky classified as wolf

taan mahdollistaa sen liikkeiden ennakoimisen. On kuitenkin hyvä tiedostaa, ettei malli kykene tunnistamaan asioita, joista ei ole datassa esimerkkejä saatavilla.

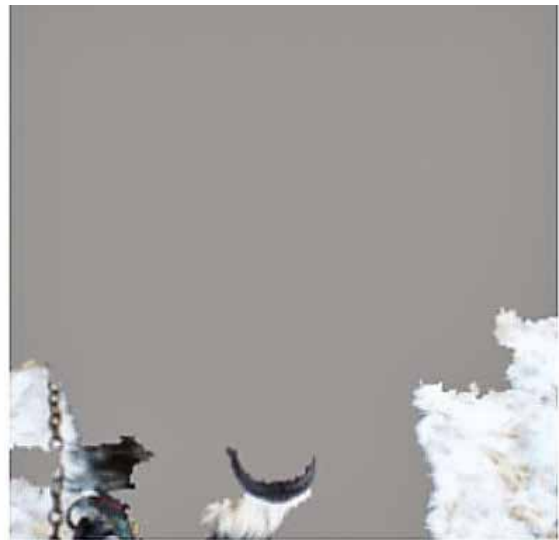
Koska avoimen datan ja avoimien kirjastojen rooli on niin merkittävä, on syytä hahmottaa myös avoimuuden varjopuoli. Aikaisemmin tietojärjestelmät luotiin suojeltujen datalähteiden varaan. Tällöin datan "myrkytys" vaati sitä, että suojeltuun järjestelmään murtauduttiin ja sitten lisättiin sinne virheellistä tai haitallista dataa. Tätä ei tarvitse tehdä, jos datalähde tai koodikirjasto on avoin ja kaikkien saatavilla. Mitä herkemmästä ja kriittisemmästä järjestelmästä on kyse, sen tarkemmin tulee tarkistaa eri osatekijät, kirjastot, datalähteet ja IT:n infrastruktuuri, joista valmis ratkaisu koostuu.

Vain kysyttyihin kysymyksiin saa vastauksen

Mikäli data on laadukasta ja riittävää asian ratkaisemiseksi, on seuraavaksi huolehdittava ongelman identifioinnista ja määrittelystä mahdollisimman huolellisesti.

Tekoälyratkaisun ideointi voi alkaa kysymyksellä, mitä vihollinen tekee seuraavan 6–12 tunnin aikana. Jotta tästä voidaan rakentaa tekoälyratkaisu, tulee kysymystä tarkentaa monin tavoin ja paloitella se pienempiin kokonaisuuksiin. Käytettävä data tulisi valikoida valittavien tarkennusten pohjalta.

Ennustetaanko esimerkiksi joukkojen liikkeitä satelliittidatan pohjalta, droonien ääni- tai kuvadatas-

(b) Explanation

ta, tietoliikenteen määrän vaihteluista, vai esimerkiksi tutkahäirinnästä? Jokaisen datalähteen kohdalla tulee määritellä, mitä datasta etsitään ja mistä tiedetään, että oikea ilmiö on löydetty. Kun tiedetään mitä dataa on käytettävissä ja mitä datasta on mahdollista löytää, voidaan selvittää tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksia ongelman ratkaisuun.

Vain yksi algoritmi ei riitä monimutkaisen ongelman ratkaisuun vaan tarvitaan useamman algoritmin yhdistämistä. Tällöin esimerkiksi yksi algoritmi voi merkitä poikkeamia satelliittikuvista ja toinen ennustaa poikkeamien merkityksellisyyttä sodankäynnin ja puolustuksen kannalta. Suositeltavaa on yhdistää sekä puolustuskontekstin että datatieteen osaaminen, jotta ongelma pilkotaan mielekkäisiin ratkaistaviin kokonaisuuksiin.

Älykkyyttä vai todennäköisyyslaskentaa

Jokainen koneoppimisalgoritmi optimoi jotain asiaa. Laaja kielimalli pyrkii valitsemaan seuraavaksi todennäköisimmän sanan. Röntgenkuvista covidia etsivä algoritmi pyrkii löytämään ne, joilla on kyseinen sairaus.

Keskeiseksi onnistumista määritteleväksi tekijäksi tulee ensinnäkin se, onko tämä optimoitava asia valittu oikein. Satelliittikuvien esimerkkiä jatkaen tämä oikea asia voi olla nimenomaan joukkojen liikkeitä kuvaavat muutokset sen sijaan, että etsitään ylipäättään muutoksia kuvista. Tällöin malli onnistuu, kun se löytää strategisesti merkityksellisiä

muutoksia. Toiseksi keskeinen asia on se, keskittyykö malli oikeaan asiaan.

Tekoälyratkaisu voi näyttää toimivan todella hyvin mutta tosiasiasa keskittyä väärään asiaan. Esimerkiksi viereisissä valokuviissa susien ja huskyjen tunnistamiseen kehitetty algoritmi löysi sudet kuvista ei niinkään identifioimalla sutta, vaan valokuviissa olevaa lunta.

On eityisesti kaksi asiaa, joista on tärkeää pitää huolta. Ensinnäkin tulee tarkistaa, keskittyykö tekoälyratkaisu oikeaan asiaan. Tässä erilaiset algoritmien selitettävyyttä lisäävät menetelmät ovat keskeisessä roolissa, sillä ne mahdollistavat tarkastelun mallin tosiasiallisesta toiminnasta ja niistä seikoista, joihin malli keskittyy. Toiseksi tulee huolehtia siitä, että ainoa tekoälyratkaisun hyvyttä mittaava tekijä ei ole ennusteiden tarkkuus.

Selitettävyyys on toinen keskeinen hyvyttä mittaava tekijä. Samoin on tärkeää huomioida tekoälyn ennusteen varmuus. Tämä on tärkeää lisätietoa upseerille, joka tekee päätöksiä toimintatavoista ennusteen pohjalta. Hänen on tiedettävä, onko tekoälyalgoritmi 56 % varma siitä, että kuvassa on tietyn tyyppinen sotilaskulkuväline vai 97 % varma ennusteesta.

Tekoälyä rakennetaan ihmistä varten

Kuten edellinen esimerkki osoittaa, tekoälyratkaisun hyödyllisyyteen ja käytettävyyteen vaikuttaa tulosten esitystapa. Siinä on tärkeää saavuttaa tasapaino riittävän muttei liiallisen tiedon välillä. Tässäkin vaihtoehtoja on monia. Joskus halutaan pelkkä en-

nuste. Joskus halutaan myös ennustuksen varmuus. Joskus taas esimerkiksi joukkojen liikkumisen suuntaa tarkasteltaessa haluttu lopputulos voisikin olla todennäköisimmät kolme suuntaa, niiden todennäköisyydet sekä miltä liike näyttäisi kartalla.

Ymmärrettävyyttä ja tarkoituksenmukaisuutta tuleekin aina katsoa sen ihmisen näkökulmasta, joka tekee ennusteen pohjalta päätöksiä. Hänen pitää kyetä arvioimaan oman asiantuntemuksensa pohjalta, mitkä ovat jatkotoimet ja ryhdytäänkö niihin. Ennusteiden esittämisessä tulee tällöin nostaa esiin ne tiedot, joita tarvitaan näissä päätöksissä.

Mikäli tekoälyn tulosten esittämistä ei mietitä huolellisesti, on riski, ettei tuotettua tietoa hyödynnetä, koska sitä ei osata tulkita. Riskinä on myös, ettei ratkaisuun luoteta, jolloin sen hyödyt jäävät toiveiksi. Toisaalta myös tekoälyn suosituksiin voidaan luottaa liikaa, jolloin voi unohtua tekoälyn menneisyyteen katsova luonne. Tekoäly ennustaa aina menneisyyden datan pohjalta tulevaisuutta ja pystyy ennustamaan vain saman tyyppisiä tapahtumia. Vaatii ihmistä ja ihmisen asiantuntemusta punnita ennustetta siitä näkökulmasta, että tulevaisuus voi poiketa ratkaisevasti menneestä.

Tässä artikkelissa on keskitytty tekoälyn mahdollisuuksiin ja huomioitaviin seikkoihin. Artikkelin on pyrkinyt nostamaan esiin keskeisiä huomioon otettavia tekijöitä, jotta ratkaisu voisi tarjota aitoja kyvykkyyksiä puolustusvoimille. Seuraavassa artikkelissa keskitytään tekoälyn turvallisuuden eri näkökulmiin, koska turvallisuuden näkökulma on keskeinen aitojen kyvykkyyksien tuottamiselle. ■

LAND SYSTEMS
SUCH AS
SENTRY
A NEW GENERATION ANTI-TANK MINE SYSTEM

UNDERWATER SYSTEMS
SUCH AS
BLOCKER
INSENSITIVE MUNITIONS INFLUENCE MINE

sales.defence@forcit.fi

Lohikäärme pukeutuu kultaan

Kääpiöiltä varastamaansa kultaa Yksinäisellä vuorella vartioinut lohikäärme joutui Suomessa käännösriitojen kohteeksi. Monien vaiheiden jälkeen *Kyty* lähti ja *Smaug* jäi. Siinä sivussa hoppe-
lit muuttuivat hobeiksi, ja suomennoksista häivy-
tettiin kaikki poliittisesti arkaluonteinen sisältö eli
mahdollisesti Neuvostoliittoa ärsyttävät ilmaiset. Oi
aikoja ja tapoja.

Piskuisen Suomen nimiriidat eivät estäneet Smaugin matkaa maailman tunnetuimmaksi lohikäärmeeksi. Kyllähän siinä on jotain kiehtovaa, kun pieni hobitti pystyy stealth-sormuksineen kähveltämään osan elikon aarteesta. Varkaudella oli kuitenkin hintansa, joka perittiin lähiseudun asukeilta.

Harva Tolkienin lukija pysähtyy miettimään Esgarothin kaupungin asukkaiden karua kohtaloa lohikäärmeen kostoiskun jälkeen. Ilmeisen vähälukuiset henkiinjääneet joutuivat tutustumaan jälleenrakentamistuskseen kaukana surmatun lohikäärmeen viimeisestä leposijasta.

Kiina aloitti kullin hamstraamisen

Tällä hetkellä hoppeleita ei huolestuta Tolkienin kultaa kahminut tulensyöksijä, vaan vastaavissa puuhissa oleva, omista lohikäärmeistään tunnettu, Kiina. Kiinan keskuspankki käynnisti kullin ostonsa lokakuussa 2022 ja on kerännyt tonneja jalometallia viimeisen 18 kuukauden aikana. Valtion holveissa kimaltelee 2,262 tonnia kultaa, jonka arvo on yli 170 miljardia dollaria. Samaan aikaan Kiina on luopunut Yhdysvaltain valtion joukkovelkakirjoista 400 miljardin dollarin edestä.

Kiinan kultakuume palauttaa elävästi mieleen Venäjän vastaavan toiminnan 2010-luvulla. Venäjän pitkään jatkuneet mittavat kultaostot johtivat siihen, että tammikuussa 2021 kulta oli selvästi syr-

jäyttänyt Yhdysvaltain dollarin valtion varallisuusvarantona. Seuraavana vuonna Venäjä ilmeisesti päätteli kirstun olevan tarpeeksi pullollaan lyhyen erikoisoperaation talousvaikutusten kestämiseksi. Jo pitkään ennen sodan alkua nojatuolistrategikerhomme oli päättänyt varsin synkkiin ajatuksiin kultahamstrausten syistä.

Nyt – tai oikeammin jo jokin aika sitten – sama pessimistiremmi on alkanut vakavissaan pohtia Kiinan aikeita. Näyttää siltä, että Taiwan voi joutua tosielämän Esgarothin rooliin. Se tarkoittaisi lohikäärmeen taivaalta syöksemää tulta ja hävitystä. Smaug hyökkäsi vain ilmasta, mutta Kiina todennäköisesti kaikissa toimintaympäristöissä, joista osassa sota on jo alkanut.

Jos Kiinan yhtenäistymishanke etenee eska-laatioportaikolla aseidenkäyttöön asti, seuraukset tuntuvat kaikkialla maailmassa. Ainakin maailmantalous heittäisi kivuliaan kuperkeikan, vaikka sota ei laajentuisi puolelle maapalloa. Sellaisessa skenaariossa Suomen seuraava hallitus pääsee poseeraamaan säästökohteita esitellessään saksien asemesta moottorisahan kanssa. Vielä synkemmäksi tilannetta voi kuvitella haluamallaan lisäasetuksilla. Ei ole lainkaan mahdotonta, että sekä Kiina että Venäjä äityvät oikein ilkeiksi lähi-vuosien aikana.

Optimistiminäni huutaa vastalauseita, ja kertoo Kiinan kasvavan kultavuoren viittaavan vain dollarin ylivallan murtamisyhteyksiin. Kukaan ei ole hyökkäämässä Taiwaniin, ja Ukrainan sotakin saadaan pakettiin viidessä vuodessa. Huutelun tehoa vaimentaa pessimistiminän pitämä banderolli, jossa lukee isoin kirjaimin HERÄÄ PAHVI.

Kansainvälisten jännitteiden lieventämiseksi esitän nöyrästi, että liennyttämisen rajan ylittävä Kiinan kultatonni-
sto annetaan huolehdittavakseni mahdollisimman pian. ■

Aleksander Suvorov

– "suomalaissyntyinen" generalissimus

TEKSTI OHTO MANNINEN

Toisen maailmansodan aikana Stalin perusti Suvorovin ritarikunnan sodanjohtajien palkitsemiseksi. Kunniamerkkien "nimihenkilö" 1700-luvulla elänyt sotapäällikkö Aleksander Suvorov kertoi itse olevansa suomalaista sukua, mikä on aiheuttanut vuosisatojen mittaan ihmettelyä.

Kun Suvorovista hakuteoksissa sanotaan hänen syntyneen Suomessa, lienee asia tulkittava niin, että hän oli syntynyt aiemmin Ruotsiin kuuluneella Inkerinmaalla. Hänen syntymäpaikakseen (1730) on lähteissä merkitty Moskova tai Novgorodin seutu. Tarkemmin on mainittu Novgorodin kuvernementin Kamenkan kylä. (Lienee huomautettava, että kyseessä ei ole suomalaisten sotahistorian harrastajien tuntema Kamenkan panssaritukikohta Karjalan kannaksella.)

ALEKSANDER KERTOI SUOMALAISEN SUKUNSA tulleen Ruotsista. Perimätietoon kuului, että Suomesta Venäjälle saapuivat 1622 Naum ja Surov. Esi-isiin lienee kuulunut Ivan Grigorjevitch Suvorov, jonka avioliitto kirjautui 1646.

Aleksandr Suvorov piti sitkeästi kiinni sukupeirästään. Hänen kerrotaan puhuneen suomea ja karjalaa. Erityisesti on muistitietoon jäänyt, että hän

Aleksander (Aleksandr) Vasiljevitch Suvorov
24. marraskuuta 1729 – 18. toukokuuta 1800

Italian sotaretkellä 1798 lausui runomitallista kansanrunoa. Kuulijakunta kuuluu estäneen häntä jatkamasta.

Isä Vasili **Ivanovitsh Suvorov** oli kenraali ja senaattori, joka oli kirjoittanut sotilassanakirjan. Hän oli paremminkin opettaja kuin sotilasjohtaja. Alek-

sander oli heiveröinen eikä isä uskonut hänellä olevan mahdollisuuksia sotilasuralla.

Isän ystäväpiiriin naapurustossa kuulunut Pietari Suuren "musta", afrikkalaissyntyinen kenraali **Abram Ganibal (Hannibal)** oli kuitenkin vakuuttunut pojan taipumuksista ja niin Aleksander suuntautui 1742 sotilasuralle. Yhden valiorykmentin kirjoihin hänet oli lähes syntymästään kirjattu.

TAISTELUKOKEMUSTA KERTYI aluksi Seitsenvuotisen sodan taisteluissa 1759–1761. Hän oli mm. valtaamassa Berliiniä 1760. Hän pääsi rykmentinkomentajaksi (everstiksi) 1762. Hänen pedagogista harrastustansa kuvastaa, että hän 1763 laati käsikirjan reaalistisesta taisteluharjoituksesta.

Taistelut jatkuivat: Puolan sodassa 1768, Turkin sodassa 1768–74 ja Krimin liittämiseksi Venäjään 1776–1779. Maine kasvoi. Hänestä tuli kenraalimajuri 1770 ja kenraaliluutnantti 1773.

Menestyminen lieene aiheuttanut kateutta. Suvorov ei saanut kaipaamiaan tehtäviä. Hän ei heiveröisen ulkomuotonsa takia viihtynyt hovissa ja ilmeisesti "näytti naamaa".

Toiseen turkkilaissotaan hänestä tuli (täysi) kenraali (en chef) 1786 Hersonin puolustuksessa. Sodassa 1787–92 komentajana hän sai nimiinsä jälkimaailman muistamat taistelut (Kinburn 1787 ja Izmail 1790), joita Mustanmeren laivasto maailmansodan aikana muisti taistelulaivojen nimissä.

MAINE SAI MYÖS VAMMOJA. Suvorovin röyhkeydestä ja juopottelusta juoruttiin. Syntyperänsä ansiosta hän oli "parempaa" väkeä kuin slaavit mutta kenties luonteensa takia hän oli Venäjän osittain länsimais-sukuisten keisarien epäsuosiossa.

Niin sanotun *Kustaan sodan* jälkeen hänet lähetettiin Suomeen, jossa rakennutti ja suunnitteli itäiseen Suomeen teitä ja kanavia mutta hän ei johtanut sotatoimia (Ruotsin) Suomen alueella. Hän komensi Venäjän joukkoja Suomessa 1791–92 ja kaavoitti Vanhan (Venäjän) Suomen linnoitusjärjestelmät.

Pian kovalle sotilaalle oli tarvetta. Suvorov kukisti 1794 häikäilemättömästi ja verisesti puolalaisen kansannousun.

Vuosien 1795–96 aikana syntyi Suvorovin kokemusten tulos. "Voittamisen taito"-kirja kuvaa Aleksandrin perusajatusta: taistelua ei voiteta lyhyeen katkeavilla rynnäköillä vaan sitkeästi etenevällä hyökkäyksellä suoraan kohti, välillä pari laukausta ampuen, vihollisen rintamaan. Hyökkääjällekin aiheutui suuria tappioita mutta vihollinen ajettiin pa-

Kenraali Abram Ganibal (n.1679–1781) uskoi Suvorovin sopivan sotilasuralle. Ganibal itse oli kidnappattu lapsena Afrikasta.

Pietari Suuri aateloj ja kasvatti hänet "kummipoikanaan". Sotilaskoulutuksen Ganibal sai Ranskassa.

koon. Tunnussana oli: *läpimurto*. Teoksen oppeja Suvorov sovelsi koulutuksessa: tuloksena oli surkeilematon ihmisten alttiiksi paneminen ja läpimurto.

Sotaa käytännössä kokeneena Suvorov vastusti seuraavan keisarin **Paavalin** muodollista preussilaisuutta. Mutta häntä tarvittiin kuitenkin. Hän oli 1798 komentajana Pohjois-Italiassa taiteltaessa ranskalaisia vastaan. Seuraavana oli vuorossa Italian sotaretki 1799. Kun hänen pelättiin etenevän Ranskan pioletille, hänet ohjattiin pohjoiseen, Sveitsiin 1799.

ARVOSTUSTA KERTYI LIITTOLAISILTA. Turkkilaisia vastaan italialaisten rinnalla käydyt sotatoimet toivat hänelle arvonimen Rooman kreivi 1789. Italian ruhtinas hänestä tuli 1799. Korkeimman kenraalinimikkeen generalissimus hän sai 1799.

Tieto hänen terveytensä heikentymisestä kantautui Pietariin ja hänet kutsuttiin kotiin. Kuolema seurasi Pietarissa. Hänen hautansa on Aleksanteri Nevskin kirkossa. Koristelemattomassa hautakivessä lukee: Tässä makaa Suvorov. ■

Resilienttiä navigointia

TEKSTI **JYRI KOSOLA**

Viimeistään Venäjän hyökättyä uudemman kerran Ukraina 2022 ja oikean sodan käynnistyttyä myös länsimaissa on jouduttu ottamaan elektroninen sodankäynti vakavasti.

Nykyaikaiset tiedustelu-, johtamis-, valvonta- ja asejärjestelmät tarvitsevat tarkkaa aika- ja sijaintitietoa toimiakseen kunnolla ja saavuttaakseen luvattua huimat tarkkuussuorituskyvyt. Yksinkertaisin ja halvin keino on hyödyntää jotakin neljästä tarjolla olevasta satelliittipaikannusjärjestelmästä. Yksinkertaisin keino ei välttämättä kuitenkaan ole paras tai edes taistelukentällä toimiva.

Ukrainalaiset ovat valittaneet GPS-hakeutuvien tykistökranaattien ja liitopommien osumatarkkuuden romahtamisesta venäläisten saatua GPS-häirintäjärjestelmät käyttöön sodan jähmetyttyä asemasodaksi. Sotilas-GPS on siviiliserkkuaan häiriönsietoisempi, mutta kun signaalin lähde on 44,8 watin lä-

hetin yli 20 000 km päässä, vaimentaa huima etäisyys suhteellisen pienitehoisen signaalin maanpinnalla alle pohjakohinatason. Heikkotehoinen signaali on joka tapauksessa mahdollista häiritä.

Häirinnän vastaisia keinoja on muun muassa GPS-vastaanottimen antennin valinta ja suuntaaminen siten, että antennikeilaan saadaan minimivahvistus häirintälähtetimen suuntaan ja pääkeila osoittamaan satelliitteja kohti.

Satelliiteille on oltava vaihtoehtoja

Satelliittipaikannus ei voi olla ainoa paikannuksessa ja navigoinnissa käytetty keino.

Nato-maat ovat alkaneet korostaa satelliittiriippumatonta navigointia. Termi on huono, koska navigointijärjestelmän suorituskyky voi tuki riippua satelliittipaikannusjärjestelmästä, jotka ovat halpa ja tarkka keino, mutta ne eivät saa riippua yksin sen paremmin satelliittijärjestelmästä kuin mistään muistakaan yksittäisistä menetelmistä tai järjestelmistä.

Järjestelmien digitalisoituminen ja kasvava ohjelmistopohjaisuus mahdollistavat lokaatitiedon uuttamisen monesta erilaisesta lähteestä. Teknologian

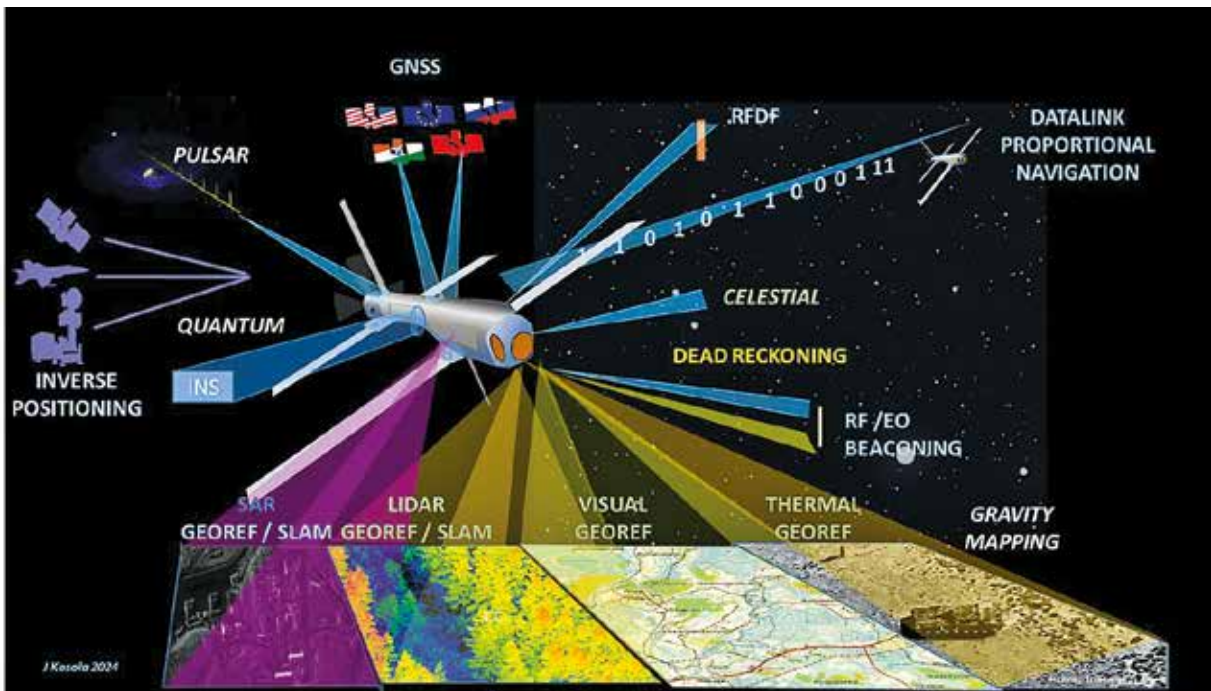
A tall, mobile communication mast is positioned in a grassy field. The mast is a long, slender metal pole with various antennas and equipment at the top. It is mounted on a trailer that is parked on a paved surface. The background features a line of trees and a clear blue sky with scattered clouds.

VAATIVAT MOBIILIT JÄRJESTELMÄ- RATKAISUT

JOHTAMISEN MAHDOLLISTAJA

WWW.CONLOG.FI

Paikannuksen haasteiden ratkaisemiseksi on käytettävä kaikkia sensoreita jotka kykenevät havainnoimaan ulkopuolista maailmaa.

miniatyrisoitumisen myötä samaan lavettiin voidaan asentaa koko ajan laajempi kirjo erilaisia paikantamissensoreita. Tällöin keskeiseksi suorituskäytökijäksi muodostuu eri lähteistä tulevan mahdollisesti keskenään ristiriitaisen sensoritiedon yhdistäminen. Miehittämättömissä laveteissa joudutaan tukeutumaan tekoälyyn, jonka pitäisi tunnistaa ja jättää huomioimatta vihollisen häirintä- ja harhautusyritykset, sekä kerätä jokainen sensoreilta tuleva tiedonjyvä määrittäessä omaa paikka, suuntakulmaa ja liikevektoria.

Inertian tulee olla kaikissa järjestelmissä paikka-, kiihtyvyy- ja nopeustiedon primäärilähde, sillä sitä ei voi häiritä eikä harhauttaa eikä se tarvitse ulkopuolesta signaalilähdettä sen jälkeen kun se on alustettu. Inertian ongelmana on se, että se ryömii. Paikka siis alkaa vaeltaa kartalla, vaikkei liikkuisikaan. Inertia on siksi tarkka vain jonkin aikaa. Siksi sen määrittämää paikkaa pitää säännöllisin välein vuoksi ajoin korjata.

Pohjoiset olosuhteet ovat haastavia

Suomalaisissa olosuhteissa paikantaminen ja navigointi ovat erityisen haastavia, sillä pohjoisten leveysasteiden johdosta maanpinnan ja maapallon

pyörimisakselin välinen kulma on niin suuri, että parhaillakin sotilaskäyttöön tarkoitetuilla hyrrillä on haasteita, satelliittisignaalit puolestaan joutuvat kohtaamaan metsää, mäkiä ja rakennuksia, koska satelliitit ovat päiväntasaajan yllä.

Pohjoisissa olosuhteissa paikannuksen haasteiden ratkaiseminen edellyttää kaikkien laitteiden, jotka kykenevät havainnoimaan ulkopuolista maailmaa, osallistuvan paikannukseen. Ohjelmistopohjaisuus mahdollistaa tämän, mutta toimiva lopputulos vaatii navigoinnin sisällyttämistä puolustusjärjestelmän kokonaisarkkitehtuuriin, koska osa keinovalikoimasta edellyttää järjestelmien välistä yhteistyötä.

Inertian ja satelliittien lisäksi seuraava looginen keino on käyttää järjestelmän sensoreita lavetin paikannukseen. Vertaamalla kuvaa muodostavien elektro-optisten visuaali- ja lämpökameroiden, laserkuvauksen ja SAR-tutkan tuottamaa kuvaa järjestelmän muistissa olevaan saadaan kuvanottohetken paikka selville. Se, kuinka tarkasti nykyhetken paikka voidaan siitä päätellä, riippuu siitä, kuinka nopeasti sensorikuva kyetään prosessoimaan georeferoitavaan muotoon. Osa sensoreista muodostaa samalla sekä karttaa että paikantaa itsensä tällä kartalla (simultaneous location and mapping, SLAM). Visuaalialueen sensorilla voidaan yöaikaan

kirkkaalla säällä kurkata myös tähtitaivaalle ja paikantaa tähtikartan avulla (celestial navigation). Tähdet näkyvät lämpökameralla päivälläkin, mutta koska infrapuna-alueella valon aallonpituus on paljon näkyvää valoa suurempi, saavutettava tarkkuus on huonompi.

Muista sensoreista erityisesti passiivinen elektroninen suuntiminen (radio frequency direction finding, RFDF) mahdollistaa oman paikan määrittämisen, jos suunnittavan lähettimen paikka tiedetään. Tämän paikan epätarkkuus sekä suuntimojärjestelmän erilaiset kumuloituvat virheet ja epätarkkuudet johtavat siihen, että oma paikka saadaan vain karkealla todennäköisyysjakaumalla selville.

Tukea muista yksiköistä ja järjestelmistä

Edellä kuvattujen yksipuolisten (non co-operative) menetelmien lisäksi paikantaminen voi perustua yhteistyöhön (co-operative navigation). Esimerkiksi järjestelmän eri osia yhdistävässä datalinkissä voidaan välittää etäisyys- ja suuntatietoa. Niiden avulla voidaan määrittää paikka suhteessa muihin (proportional navigation). Ja jos joku tietää oman paikkansa kartalla, muutkin voivat sijoittaa itsensä kartalle.

Myös yksipuolisia menetelmiä voidaan tukea yhteistyökeinoin: maastoon, jossa on vähän georeferointiin tarvittavia piirteitä, voidaan sijoittaa sensoreilla havaittavia merkkejä aina infrapunamajakaisista yksinkertaisiin kallioon maalattuihin risteihin. Samoin suuntimoille voidaan tarjota sekä radiomajakaita että havaittujen vastustajan lähettimien tarkkoja paikkoja (RF beaconing). Järjestelmän paikka voidaan määrittää myös käänteisesti (inverse navigation): sen sijaan, että edes paikannettaisiin itse, pyydetään ulkopuolista tahoa tekemään paikannus. Menetelmä on vanha; ennen radionavigoinnin aikakautta sotalennolta palaavia lentokoneita koetettiin huonoissa näkyvyysolosuhteissa ohjata kotikentälle kertomalla pilotille mistä suunnasta koneen ääni kuului.

Nykyisin teknologia mahdollistaa monipuolisen tilannekuvadatan hyödyntämisen myös omien kohteiden paikan määrittämiseen. Tämä edellyttää kuitenkin omien seurannan (Blue Force Tracking, BFT) pohtimista ja järjestämistä puolustusjärjestelmätasolla (System-of-Systems), mikä vaatii puolustusjärjestelmän teknistä kokonaishallintaa. (System-of-Systems Engineering).

Teknologisen kehityksen myötä laitteet pienevät ja halpenevat mahdollistaen erilaisten pai-

kantamismenetelmien kustannustehokkuuden yhä useammassa järjestelmässä. Autoteollisuuden mas-
satuotantotarpeet tekevät laserkeilaimista koko ajan halvempia. 6G-teknologian valtavat volyymit puolestaan tekevät radiotaajuisten sensoreiden komponenteista edullisia.

Kvanttitekнологia tuo tarkkuutta

Vähän pidemmällä tulevaisuudessa kvanttitekнологia voi mahdollistaa niin tarkan inertiaipaikkannuksen, ettei ulkopuolisia virheenkorjauslähteitä tarvita. Ultraherkkien kvanttisensoreiden kyky havaita gravitaatiota kiinnostaa myös paikannusmielessä: mittaamalla painovoimakentän muutoksia ja vertaamalla niitä gravitaatiokarttaan voisi kenties olla mahdollista toteuttaa kaikissa sää-, valaistus- ja häirintäolosuhteissa toimiva georeferoiva navigointijärjestelmä (gravity mapping). Samaan pyritään radiotähtiä, eli pulsareita hyödyntävässä navigoinnissa. Kummankin toteutettavuuteen liittyy kysymysmerkkejä ja merkittäviä ratkaistavia ongelmia, joten ihan lähitulevaisuuden ratkaisuja niistä ei ole odotettavissa.

Kuten monessa muussakin ihmisen kehittä-
mässä teknologiassa, myös paikantamisessa kannattaa analysoida, miten luonto on asian järjestänyt. Ihmisillä paikantaminen on monimutkainen kognitiivinen prosessi, johon liittyy historiatieto; mistä olen lähtenyt, miten olen liikkunut, mitä havainnut ja missä olen nyt; montako askelta ottanut, mihin suuntaan kävellyt (dead reckoning), minkä tutun paikan ohitse kulkenut.

Spatiaalis-temporaalisessa tila-avaruudessa ihmisen paikantaa itsensä hierarkkisessa matriisissa: olen Suomessa, tarkemmin tänään Helsingissä, viimeiset puoli tuntia kauppakeskus Kaaressä, tällä hetkellä sen parkkihallin koilliskulmassa, juuri nyt autossa kuljettajan paikalla. Muistissa oleva aikasarja ajosta kotoa kauppakeskukseen ja sen pysäköintihalliin sekä siellä edelleen pysäköintiruutuun tuottaa resilienssiä: vaikka silmät kertovat, että olisin muualla, järki ja muistista kaivettu aikasarja paljastaa nopeasti, että sensorin tuottama käsitys on virheellinen. Kognitiivista navigointia, joka ihmisen tapauksessa yhdistää kaikkien näkö-, kuulo-, haju- ja tuntosensoreiden tuottamien muistijälkien aikasarjat loogiseksi paikkatiedon jatkumoksi, on äärimmäisen vaikeata, ellei peräti mahdoton, estää tai harhauttaa. Asiassa riittää vielä paljon tutkittavaa. ■

Stalinin valkopesu jatkuu

Talvisodan päättymisen vuosipäivänä 13.03.2024 julkistettiin kokoomateos **”Suomen sodat 1939–1945. Selviytymisen maailmansodasta”**. Kirjoittajina ovat olleet professori, eversti evp., VTT Pekka Visuri ja sotahistorioitsijat eversti evp., FT Pasi Kesseli ja dipl.ins., TT hc Carl-Fredrik Geust.

Visurin vastuulla on ollut kansainvälinen kehys ja poliittinen historia, osuus, jonka hän on toimittanut ja määritellyt ilmeisen suvereenisti. Tämä osuus on kirjan suurin ongelma.

Eversti **Pasi Kesseli** jatkaa legendaarisen eversti **Matti Koskimaan** perinteitä, vaikka on joutunut pitämään kuvauksen suppeampana kuin tämän *Suomen kohtalon ratkaisut – Talvisota ja jatkosota 1939–1944* -teoksessa (Docendo 2013). **Carl-Fredrik Geust** puolestaan on sotien ilmasodan ja neuvostoilmavoimien arvostettu auktoriteetti. Sotatoimia ja ilmavoimia käsitteleviä osia voidaan pitää korkeatasoisina. Teoksen arvoa valitettavasti laskee sekä talvisotaan että jatkosotaan johtaneiden kehitysten tendenssimäinen tarkastelu.

Jo kirjan alussa (s. 39) pyritään romuttamaan myytti ”malli Cajanderista”. Kirjoittaja toteaa puolustusmenojemme kestävän hyvin talvisotaa edeltävän kansainvälisen vertailun ottamatta huomioon Suomen maantieteellisesti poikkeuksellista asemaa – joka vielä tänä päivänä tunnustetaan myös Naton jäsenenä. Suomi joutui kuitenkin kokemaan Neuvostoliiton koko sotilaallisen voiman. Tähän ei monien muiden verrokkimaiden tarvinnut varautua.

Myyttejä on luonnollisesti helpompi murtaa nyt, kun asiat omakohtaisesti kokeneet ovat jo kuolleet. Reservin varustaminen on ajankohtainen kysymys tänäkin päivänä Venäjän uhkaillessa Suomea.

Tarton rauhansopimus mainitaan, mutta osana myyttien murtamista vapaussotaa ei mainita. **Akseli Gallen-Kallela** kyllä 1918 suunnitteli ”Vapaussodan muistomitalin”, jota jaettiin yli 70 000 kappaletta.

Neuvostoliiton sotavalmistelut 1939

Kirjassa on lähes täydellisesti sivuutettu Neuvostoliiton valmistautuminen sotaan ja annetaan kuva, että sen sotavalmistelut Suomea vastaan alkoivat vasta sen jälkeen, kun uppiniskaiset suomalaiset eivät suostuneet Stalinin aidosti sodan välttämiseen tähänneisiin neuvottelutarjouksiin.

Leningradin sotilaspiirissä kasvatettiin Suomen vastaisen alueen voimaa johdonmukaisesti 1930 luvulla. Vuonna 1932 siellä oli pysyvästi neljä divisiiona, vuonna 1936 seitsemän ja 1937 jo yksitoista. Pidetyt sotapelit kertovat suunnitelmista vallata Suomen alueita aina Helsinkiä myöten. Molotov-Ribbentrop sopimus 23.8.1939 lisäpöytäkirjoineen kertoo loput. Mobilisaatio alkoi 7.9.

Kirjassa todetaan (s. 70), että joukkojen keskiykset rajoille olivat alkaneet lokakuun alkupuolella. Väite on harhaanjohtava. Päätökset niistä ja

valmistelut oli tehty paljon aikaisemmin. Sitä pait- si useista lähteistä selviää, miten kuljetukset rauta- teitse alkoivat jo elokuussa jatkuen yötä päivää ko- ko syksyn ja talven. Tarina varsinaiseen hyökkäyk- seen valmistautumisesta vasta lokakuun lopusta al- kaen on vääristelty. Tehostetut sotavalmistelut alkoivat viimeistään kesäkuussa.

Kuljetusten myös muista kuin Leningradin soti- laspiiristä tultua riittävän valmiiksi katkaistiin neu- vottelut Suomen kanssa, käytiin 15.11. tuo kirjassa- kin mainittu seitsemän tunnin keskustelu Stalinin työhuoneessa ja annettiin samana päivänä Leningra- din sotilaspiirille käsky siirtyä hyökkäysvalmiuteen. Lopulliset hyökkäyskäskyt armeijoille annettiin sitten 22.–24.11. noin kuukaudella viivästyneenä.

Pikkuasiana jätetään mainitsematta, että Neu- vostoliiton joukoille oli jaettu pitkän tiedustelu- ja valmistelutyön vaatinut ohjekirja ”Puna-armeijan marssiopas Suomeen 1939”. Se ilmestyi **Antero Uiton** kääntämänä suomeksi 1989.

Neuvottelut syksyllä 1939

Kirjan sivulla 50 todetaan, että Neuvostoliiton suh- tautumisessa tapahtui 1939 keväällä selvä käänne. ”Suomea ei enää pidetty varteenotettavana, puo- lueettomuuspolitiikkaa harjoittavana ja pohjois- maihin suuntautuvana ”erikoistapauksena”, vaan se eri yhteyksissä luettiin Baltian maiden jouk- koon.” Jäljempänä (s. 64) todetaan: ”Suomi, joka Neuvostoliiton johdon silmissä poikkasi asemal- taan Baltian maista, sai 5.lokakuuta kutsun lähet- tää edustajansa neuvotteluihin Moskovaan.” Riip- pumatta siitä, mitä kirjoittaja tarkoittaa, Suomi oli luonnollisesti kovempi päähkinä kuin Baltian maat. Esimakua oli **Boris Jartsevin** tunnusteluista. Siksi Suomeen oli käytettävä enemmän viekkautta kuin Baltian maihin.

Hruštševin muistelmien mukaan **Stalin** oli mai- niolla tuulella, kun hyökkäämättömyyssopimus lisä- pöytäkirjoineen oli 23.8.1939 solmittu Saksan kans- sa. ”Tietysti tämä on vain peliä, jossa katsotaan, ku- ka pystyy paremmin toista narraamaan. Tiedän kyl- lä mitä Hitlerillä on mielessään. Hän luulee pettä- neensä minua, mutta todellisuudessa minä olen ve- tänyt häntä nenästä.” Vanhan, jo Leninin ajoilta pe- räisin olevan ajatuksen mukaan kapitalistimaat tuli saattaa sotaan keskenään, minkä jälkeen hedelmät voisi korjata.

Venäläinen professori **Juri Kilin** luonnehtii syk- syn 1939 neuvotteluja pelkäksi teatteriksi ja ”verho- tukseksi”. Niiden avulla voitettiin aikaa hitaasti su- juneille kuljetuksille. Kilinin mukaan neuvostojoh- dolla oli alun perin selvää, ettei Suomi tee vaaditta- via myönnytyksiä. Stalin ei ollut mikään normaali neuvottelijakaan, vaan hänellä oli jo tuolloin tun- nollaan miljoonien ihmisten massamurhat, pakko- työleirit ja karkotukset. Kuka häneen luotti? Virossa puna-armeija loukkasi tukikohtasopimusten sisältöä heti niiden solmimisen jälkeen.

Sekä presidentti **J. K. Paasikivi** että ”uutta tut- kimusta” edustava yhdysvaltalainen tutkija, profes- sori Stephen Kotkin ovat sitä mieltä, että Stalin pyr- ki aidosti neuvottelutulokseen ”rauhanomaisesti”. Luonnollisesti hän pyrki saavuttamaan ensimmäi- set tavoitteensa puhumalla, ilman sotatoimia. Niin kuin Baltian maissa.

Stalinin tavoite oli sovjetisoida Suomi

Professori Kilin toteaa esityksessään 2009: ”Neu- vostoliiton talvisodan tavoitteisiin kuuluivat Suo- men armeijan lyöminen, koko Suomen liittäminen Neuvostoliittoon, neuvostovaltion strategisen ase- man parantaminen lyhentämällä pitkää länsirajaa tuntuvasti, Leningradin ja Kirovin radan turvaami- nen, meriyhteyksien turvaaminen Kaukoitään Japa- nia vastaan, herruus Itämerellä ja Pohjois-Atlantil- la, rakennettavan suurlaivaston tukikohtien saami- nen lännemmäs Itämerellä ja sotatalouden kehityk- sen jouduttaminen.

Tärkeimpänä tavoitteena oli kuitenkin parhai- den edellytysten luominen sotaan Saksaa vastaan. Talvisodalta ei voinut välttyä”.

Kilinin mukaan Pitkärannan, Käkisalmen ja En- son sellutehtaiden ansiosta Neuvostoliitto kasvat- ti ruutiomavaraisuutensa lähes sataan prosenttiin.

Stalin ei luopunut tavoitteestaan sovjetisoida Suomi talvisodan jälkeenkään. Tavoitteet Suomen suhteen käyivät selviksi myös **Molotov**in ja Liettu- an ulkoministeri **Vincas Krėvė-Mickevičiuksen** keskustelumuistiosta heinäkuulta 1940, jossa Molo- tov totesi yksikantaan, että pienet maat tulisivat hä- viämään ja että ne liitettäisiin jäseninä Neuvostoli- ton kunniakkaaseen perheeseen. Molotov kytki Bal- tian maat ja Suomen yhteen. **Hitlerin** ja Molotovin keskustelumuistiota marraskuulta 1940 on selostet- tu runsaasti, mutta tietoisesti jätetty pois Molotovin

vaatimus Suomen asian ratkaisusta ”samassa mitakaavassa kuin Bessarabia ja Baltian maat”. Hitler torjui vaatimuksen kieltämällä sodan Itämeren piirissä. Edellistä muistiot kirjoittaja ei tunne tai hyväksy lainkaan.

Yleisesti tunnettuja ovat talvisodan hyökkäysjoukoille annetut käskyt olla ylittämättä Tornionjokea ja Ruotsin rajaa. Samoin yleisesti tunnettuja ovat Stalinin joulukuisen syntymäpäivän kunniaksi Helsingissä pidettäväksi suunnitellut juhlallisuudet sitä varten sävellettyine musiikkeineen ja kunniamerkeineen. Näitä kirjassa ei käsitellä.

Suurena puutteena kirjassa on ideologian sivuuttaminen Stalinin geopoliittisten tavoitteiden edistämisessä. Suomikin oli vuosia maailmanvalankumouksen kohteena, ja vaikka Stalin tästä teoreettisesta käsitteestä sittemmin luopui, ei hän luopunut sosialismin levittämisestä, eikä Suomenkaan kommunistien tukemisesta. **O. W. Kuusisen** hallituksen käyttö ja sen taustat kuitataan mitättömän vähällä.

”Barbarossa” suunnitelmaan on käytetty kymmenen sivua. Stalinin hyökkäyssuunnitelmaa länteen ei ole käsitelty lainkaan. On vain maininta valmisteluista ennaltaehkäisevään hyökkäykseen. Stalin yksinkertaisesti myöhästyi. Vielä syksyn 1940 ja alkutalven oli voimassa suunnitelma Suomen valtaamiseksi noin 50 divisioonalla. Saksalaisten jansija pohjoisessa ja kauttakulkusopimus Suomen kanssa estivät toteuttamasta suunnitelmaa.

Suomi Saksan liittolaisena

Saksan miehitettyä Tanskan ja Norjan jäi Suomi täysin riippuvaiseksi suhteistaan Saksaan. Teoksessa käytetään huomattava sivumäärä kuvattaessa yksityiskohtia suomalaisten yhteyksistä Saksaan. Pyritään antamaan vaikutelma vain revanssin hausta Neuvostoliittoa vastaan.

Sen sijaan Neuvostoliiton aggressiivinen toiminta Suomessa 1940 sivuutetaan vähällä, Neuvostoliiton hyvin tunnetut suunnitelmat Suomen valtaamiseksi kokonaan. Neuvostoliiton vuodenvaihteessa 1940–1941 suorittama kauppasopimuksen irtisanominen jätetään käsittelemättä.

Sivulla 271 todetaan: ”Kesällä 1940 ulkoinen tilanne Saksan lännessä saamien voittojen ja toisaalta Neuvostoliiton Baltian maihin kohdistamien miehitystoimien vuoksi kavensi Suomen vaihtoehtoja.” Mitä vaihtoehtoja? Muita ei juuri tule mieleen, kuin

että Suomi pakotettuna Neuvostoliiton puolelle olisi joutunut Stalinin puhdistustoimien ohella osallistumaan Suureen Isänmaalliseen sotaan Saksa vastaan. Kirjoittajan velvollisuus olisi ollut edes lyhyesti mainita jokin vaihtoehto.

Suomessa on vaalittu pitkään käsitettä erillisistodasta Neuvostoliittoa vastaan perustuen siihen, ettei varsinaista liittosopimusta suostuttu tekemään eikä toteuttamaan monia Hitlerin vaatimuksia. Kirjassa mainitun termin ”im Bunde” käyttö jätetään epäselväksi. **Göbbelsin** radiossa lukemassa Hitlerin päiväkäskyssä ei termiä käytetä. Suomella ei olemassaolonsa säilyttääkseen ollut mitään mahdollisuutta pysytellä puolueettomana eristyksissä.

Professori **Mauno Jokipii** toteaa vastaansanomattomasti monumentaalisessa *Jatkosodan synty* -kirjassaan (Otava, 1987): ”On vaikea tuomita maamme johtomiesten aktiivisuutta Saksan suhteissa joulukuusta 1940 alkaen, kun ajatellaan heidän olleen täysin perillä näin arvovaltaisista maamme likvidoimisehdotuksista.” Tätä Jokipiin kirjan ehkä tärkeintä lausetta on kuitenkin turha yrittää löytää ”*Suomen sodat 1939–1945*” -kirjasta.

Arveluttavat tutkimusmenetelmät

Kirjassa tehty arviot ja poliittissävyyiset tulkinnot perustuvat lähteiden tendenssimäiseen ja valikoiivaan käyttöön. ”Uusin tutkimus” on VTT **Pekka Visurin** käyttämä lempitermi, jolla hän yrittää saada lukijan hyväksymään myös hyvin radikaalit menneisyyden tulkinnot. Uusin tutkimus perustuu kuitenkin ensisijaisesti vanhoihin tietoihin ja lähteisiin. Vanhatkin lähteet kelpaavat silloin, kun ne tukevat tendenssimäistä narratiivia.

Sivulla 123 todetaan Stalinin kertoneen lähipiirilleen 21.1.1940 päätöksestään pyrkiä lopettamaan sota ja tarjota hyväksyttäviä rauhanehtoja. Samaan päivään ajoittuvat myös Stalinin kaaavailut lähipiirilleen kaikkien suojeluskuntalaisten surmaamisesta ja suomalaisten karkottamisesta jonnekin. Helmikuun alussa annettiin käsky varata tilaa Katynin alueelta 20 000 suomalaiselle. Näistä ei ole mainintaa. Sodan lopettamiseksi ja Suomen puolustusvoimien murskaamiseksi Kannakselle oli keskitetty 600 000 miestä materiaallivahvennuksineen helmikuun alussa alkanutta suurhyökkäystä varten.

Sivulla 274 esitetään johtopäätös, ettei Stalinin kannalta ollut talvisodan jälkeen edullista aikaan-

saada avointa kriisiä Suomessa, johon Saksa paransi suhteitaan. Kuitenkin Stalin itse tuki epävakauttavaa toimintaa Suomessa. Hänen ajatuksenaan oli vielä 1940 saattaa talvisodassa kesken jäänyt työ loppuun.

Asekätkentää selostetaan, mutta ei sanallakaan viitata sen merkitykseen pidäkkeenä Neuvostoliiton toimille sodanjälkeisessä Suomessa. Poliittisista syistä asekatkentaä pyrittiin tietenkin Suomessa vähentämään.

Visurin näkemys Neuvostoliiton tavoitteista Suomessa poikkeaa valtavirrasta siinä, että hänellä on sangen myönteinen kuva Stalinin pyrkimyksistä. Näin täytyy olla, koska Stalin-tutkija **Stephen Kotkin** niin sanoo. Stalinin lausuntojen kirjaajien oli sitä paitsi otettava huomioon niska-laukauksen tai ikkunasta putoamisen mahdollisuus. Silti jopa Kotkin toteaa, että Stalin suorastaan ajoi Suomen Saksan syliin.

Suomessa on ollut ja on edelleen melkoinen määrä kansainvälisesti tunnustettuja, raudanlujia sotahistorioitsijoita ja Venäjä-tutkijoita, joiden näkemyksen pohjalta yleisesti vallitseva näkemys Neuvostoliiton tavoitteista perustuu. Toisin kuin Kotkinilla, heillä on ollut käytössään koko suomenkielinen aineisto, jota Kotkin vain pieneltä osin tuntee tai pystyy hyödyntämään.

Kotkinin tulevaa suurta Stalin-teosta odotetaan kärsimättömästi. Hänellä tuskin on ollut sen parempia lähteitä käytössään kuin suomalaisilla ja venäläisillä tutkijoilla. Putinin Venäjän arkistot tunnetusti sulkeutuivat jo vuosia sitten. Stalinin avustajien ja sotilaiden toimia ei Visurin analyysissä juurikaan noteerata. Ne eivät muka ole luotettavia lähteitä.

Tekijä halveksii termiä Molotov-Ribbentrop-sopimus, joka kuitenkin on kansainvälisesti vakiintunut termi. Kaikki historiasta kiinnostuneet ymmärtävät, että sopimuksen sisällön pääroolien esittäjät olivat diktaattorit Hitler ja Stalin. Sopimuksen vähättely on outoa.

Tendenssimaisuus näkyy myös siinä, ettei Suomen sotilas- ja valtionjohdon toimia suinkaan käsitellä samalla mitalla. Suomalaisupseerin lausumaa liittolaisuudesta käsitellään kuin se olisi sotilas- tai valtiojohdon kanta. Kysymys siitä olivatko Suomi ja Saksa liittolaisia vai kävikö Suomi erillis-sotaa jatkosodassa, käy myös hyvästä esimerkistä. Visuri ja jotkut muut historian tutkijat vastaavat, että Suomi oli yksiselitteisesti Saksan liittolainen.

Suomen virallinen kanta lienee edelleen, että kyseessä oli erillissota.

Käytännössä, siis de facto, Suomi ja Saksa toimivat kuin liittolaiset, vaikka mitään de jure -sopimusta ei ollut. Sopiva vertauskohta löytyy myös nykypäivästä. Suomi oli pitkään Naton kumppanuusmaa ennen kuin tuli liiton jäseneksi 4. huhtikuuta 2023.

Muuten perusteellinen ja laaja teos on kiusallisen puutteellinen käytettäväksi oppimateriaalina. Uusi, korjattu painos olisi tuiki tarpeellinen.

LAURI KIIANLINNA, PRIKAATIKENRAALI EVP.
STEFAN FORSS, PROFESSORI, FILOSOFIAN TOHTORI

Kesän matkat Hertz-autolla

Hertz on Upseeriliiton yhteistyökumppani. Hyödynnä lyhytaikaisen autonvuokrauksen jäsenetuhinnat.

Saat hyvän tarjouksen vuokra-autosta ilmoittamalla jäsennumerosi Hertz Varauspalveluun.

Varaukset: Hertz Varauspalvelu, puh. 0200 11 22 33 (ma-pe klo 8.00 - 16.00, 0,99 EUR/min+pvm/mpm)

Lisätiedot www.upseeriliitto.fi

KUUSAMOSSA KONTTAISJÄRVEN RANNALLA sijaitsevat Upseeriliiton lomamökit ovat ympäri vuoden jäsenten suosiossa. Keskellä kaunista luontoa, nämä 17 mökkiä majoittavat perheitä ja ystäväporukoita kaikkina vuodenaikoina. Kesälomakausi on vilkkaimmillaan juhannuksesta koulujen alkuun, jolloin Konttaisella käy valtava määrä väkeä.

Kesäajan majoitukset ovat vapaasti varattavissa kotisivujen kalenterista. Vapaat ajankohdat menevät hyvää vauhtia, joten pikimmiten kesälomaa varailemaan!

RETKEILY JA VAELLUKSET kuuluvat ehdottomasti Kuusamon kesään. Ruka - Kuusamon palveluntarjoajilla on monenlaista aktiviteettia myös kesäaikaan. Niihin kannattaa tutustua esimerkiksi ruka.fi -sivuilta. Oma suosikkini on rauhallinen melontareissu Oulankajoella, josta on muodostunutkin jokavuotinen perinne. Luonnosta pääsee nauttimaan myös Konttaisen pihapiirissä. Kauniissa vaaramaisemassa järveden lipplattaessa passaa viettää aikaa uiden ja suppaillen, pelaillen ja kalastaen.

Konttaisenrannassa majoittuville on käytössä mm. pallopelejä, polkupyöriä, kalastusvälineitä, veneitä ja sup-laudat. Rannassa on iso hiekkaranta, laituri ja keinu, tulentekopaikka, grillikota sekä savustuskatos kaasugrilleineen.

KONTTAISERANNAN MÖKIT ovat keskeisellä sijainnilla Koillismaan luontokohteisiin nähden. Esimerkiksi Pienen Karhunkierroksen aloituspaikalle on matkaa

noin 16 km, Oulangan luontokeskukseen noin 30 km, samoin Riisitunturille. Karhukierroksen reitille pääsee paikan päältä, sillä vaellusreitti kulkee aivan Konttaisen läheltä. Sen varrella ovat mm. Valtavaara ja Konttaisen vaara. Monen jäsenen vakiojuttu onkin valloittaa Konttaisen vaara aina uudelleen ja uudelleen.

SEURAAVAKSI REMONTOIDAAN isot lemmikkimökit 6 ja 7. Remontti aloitetaan syyskuun alussa ja se valmistuu joulukuksi. Vuonna 2004 rakennetuissa kahdeksan hengen kelohonkamökeissä uusitaan pesutilat ja keittiö. Mökkien ilmanvaihto muutetaan lämmön talteen ottavaksi, valaistus uusitaan ja lattiat käsitellään. Asumismukavuutta parannetaan lisäämällä toinen wc -pönttö pesutiloihin ja mökkien takaterasseille asennetaan terrassilasitus.

Remontoidut mökit ovat vapaasti varattavissa uudenvuoden viikon jälkeen. Tammikuun kalenteri avautuu heinäkuun 1. päivä kello 6.00.

LOMAKOHTEN VARAUKSET hoitaa Loma-Konttainen. Jos kalenteri näyttää haluamallesi ajalle vain varattuja mökkejä, ota meihin yhteyttä ja ilmoitamme peruuntuvista varauksista. Hoidamme varausten muutokset, peruutukset ja majoitusten laskutukset.

Loma-Konttainen Ky

Puhelin: 0400 393 756 (arkisin kello 10.00–15.00)
asiakaspalvelu@loma-konttainen.fi

TEKSTI JA KUVA: PÄIVI VETELÄINEN

Upseeriliiton golfkilpailu 12.9.2024

UPSEERILIITON jäsenten välinen golf-kilpailu ja sidosryhmätapahtuma pidetään Vierumäen Cooke-kentällä torstaina 12. syyskuuta 2024.

Kilpailu järjestetään perinteiseen tapaan yhteislähdöllä aamulla.

Tarkempi kilpailukutsu ja ilmoittautumisohjeet julkaistaan Upseeriliiton kotisivuilla kesäkuussa.

Alkusyksystä kentän arvioidaan olevan hyvässä kunnossa ja toivomme hienoa syyssäättä pelipäivälle.

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö palkitsi kirjoittavia upseereita

SÄÄTIÖ PALKITSI tutkimusta tehneitä ja kirjoittaneita upseereja Katajanokan Kasinolla 2.5.2024 järjestetyssä tilaisuudessa. Palkittujen teosten aihepiirit ovat perinteisiä; suurin osa käsittelee sotahistoriaa. Mukana on operaatiotaidon ja taktiikan julkaisuja sekä laajasti tietokirjallisuutta ja yksi väitöskirja. Joissain teoksissa on useampi kirjoittaja.

KUNNIAPALKINNON sai sotatieteiden tohtori, kommodori evp. **Kai Varsio**. Hän valmistui meriupseerik-

si vuonna 1978. Tuolloin hän aloitti myös meriaiheisten postimerkkien keräilyn. Siitä tuli aktiivinen harrastus ja siihen yhdistyi tutkiminen siitä, missä ja milloin sotalaivapostimerkkejä on maailmanlaajuisesti julkaistu. 44 vuoden aikana postimerkkikoelmasta on muodostunut "maailman suurin sotalaivaosasto".

Uransa meriupseerina ja harrastuksensa postimerkkeilyyn hän yhdisti väitöskirjatyöhön. Vuonna 2015 hän väitteli sotatieteiden tohtoriksi aiheesta: Postimerkit merisotataidon dokumentteina, Britannian ja Saksan laivastojen varustelu maailmansotien välisenä aikana. Hän jatkoi työtä postimerkkien ja sotalaivalajien ja -luokkien sekä niiden kehityksen piirissä, mistä tuloksena syntyi viiden teoksen kirjasarja.

PARHAANA TEOKSENA palkittiin vuonna 2023 jaettiin sotatieteiden tohtori, everstiluutnantti evp, **Vladi-**

mir Panschinin teos *Venäjän sotilaallinen voima Suomen lähialueilla - Pohjoisen operatiivisstrategisen johtoportaan ja Läntisen sotilaspiirin joukot ja niiden taistelun kuva*.

UPSEERILIITON kustantamista teoksista *Upseereiden edunvalvontaa 105 vuotta* (**Martti Lehto**) ja *Konttaisenranta – Upseeriliiton lomakeskus Kuusamossa* (**Mika Rötönen** ja **Marko Varama**) palkittiin niiden tekijät.

PÄÄTOIMITTAJAT valitsivat lehdistään palkittaviksi artikkelista *Tak-tiikka ja taistelut* (Sotilasaikakauslehti 6/2023) sotatieteiden tohtori, majuri **Markus Gardbergin** ja Kylkiraudan artikkelista *Ilmatorjuntaoppeja Ukrainan sodasta* (Kylkirauta 2/2023) kapteeni **Vilho Rantasen**.

UPSEERILIITON YHTEYSTIEDOT

Puheenjohtaja

evl Ville Viita
viita@upseeriliitto.fi
044 501 0378

Varapuheenjohtajat

evl Janne Rautakorpi
rautakorpi@upseeriliitto.fi
0299 800

maj Kari Saukkonen
saukkonen@upseeriliitto.fi
0299 800

Edunvalvontapäällikkö

maj Mika Ylönen
yloinen@upseeriliitto.fi
050 362 2884

Neuvottelupäällikkö

komkapt Kari Nousiainen
nousiainen@upseeriliitto.fi
040 827 1747

Pääluottamusmiehet (PV)

maj Tero Pynnönen
pynnonen@upseeriliitto.fi
0299 500 780

maj Petri Soppi
soppi@upseeriliitto.fi
0299 500 781

RVL:n pääluottamusmies

kapt Aki Järvinen
jarvinen@upseeriliitto.fi
0295 421 491

Viestintäpäällikkö

Essi Lindqvist
lindqvist@upseeriliitto.fi
040 565 1835

Sotilasaikakauslehden toimitussihteeri

komkapt Marko Varama
varama@upseeriliitto.fi
040 844 8255

Hallintosihteeri

Erja Elopuro
elopuro@upseeriliitto.fi
040 537 1799

Liittosihteeri

Päivi Schroderus
schroderus@upseeriliitto.fi
050 338 8228

Toimisto

Laivastokatu 1 B,
toimisto@upseeriliitto.fi
00160 Helsinki

Upseeriliiton Konttaisenranta

Virkkulantie 30
93830 RUKATUNTURI

Asianajotoimisto Lindell Oy

Olli-Pekka Lindell
toimisto@asianajotoimisto-
lindell.fi
(02) 251 1004, 0400 826 078

Loma-Konttainen ky

Puh. arkisin
kello 10.00–15.00
0400 393 756
asiakaspalvelu@
loma-konttainen.fi

UPSEERILIITTO.FI

Upseeriliiton toimisto on heinäkuun kiinni

Vierumäen golf-pelioikeuksien varaus kesä-heinäkuussa

UPSEERILIITON PELIOIKEUDET jäsenten käyttöön Vierumäen golfkentille varataan ennakoon liiton toimistolta. Toimisto on suljettu heinäkuun ajan, jolloin pelioikeuksia ei voi varata.

ENNAKOI JA TEE VARAUKSESI HYVISSÄ AJOIN ENNEN KESÄTAUKOA. VARAUSET KESÄAIKANA TOIMISTOLTA:

- 1. – 26.6.2024: liittosihteeri Päivi Schroderus
- 27. – 28.6.2024: hallintosihteeri Erja Elopuro
- 1. – 31.7.2024: toimisto suljettu, ei varauspalvelua
- 1.8.2024 alkaen: liittosihteeri Päivi Schroderus

AURINKOISTA KESÄÄ JA HYVIÄ KIERROKSIA TOIVOTTAEN,
PÄIVI JA ERJA

Kadetti!

Hae tarvittaessa opintolainan takaus ennen toimiston kesätaukoa

UPSEERILIITON KADETTIJÄSENILLÄ on mahdollisuus hakea Upseeriliiton takausta opintolainalle (max 3000 euroa) opintojen aikana. Jos tarvitset opintolainan takauksen, sitä kannattaa hakea nyt!

Upseeriliiton toimisto on suljettuna 1. – 31.7.2024, jolloin takaushakemuksia ei käsitellä. Lähetä takauslomake kesäkuun aikana, jotta ehdimme käsitellä ja palauttaa sen hakijalle.

Opintolainan takauslomakkeen löydät Upseeriliiton kotisivujen jäsenosiosta ”Yhteistyökumppanien edut” -välilehdeltä. Tulosta, täytä ja lähetä skannattu kadettin opintolainan takauslomake Upseeriliiton toimistoon hallintosihteeri Erja Elopurolle elopuro@upseeriliitto.fi.

Tarkistamme tiedot, annamme takauksen ja palautamme takauslomakkeen hakijalle lomakkeeseen merkittyyn postiosoitteeseen. Takauksen saamiseen kannattaa varata aikaa ainakin pari viikkoa.

SOTILASAIKAKAUSLEHTI

Maamme johtavaa sotilasalan ammattilehteä julkaisee upseerien akavalainen ammattijärjestö, Upseeriliitto ry.

Puolustusvoimat suorittaa vuositasolla miljardihankintoja, joista päättävät suomalaiset upseerit ja valtionhallinnon virkamiehet. He lukevat Sotilasaikakauslehteä, sotilasalan johtavaa ammattilehteä.

Sotilasaikakauslehti käsittelee puolustusvoimien hankintoja, koulutusta, turvallisuuspolitiikkaa, strategiaa ja ajankohtaisia aiheita.

Varaamalla ilmoitustilaa varmistat yrityksesi näkymisen puolustusvoimien päättäjille.

Varmista näkyvyytesi puolustusvoimien päättäjille

e-mail juha.halminen@mediaosasto.fi
tel. +358 50 5922722

[www.
upseeriliitto.fi](http://www.upseeriliitto.fi)

FF21

Posti Green

COMBITECH

Kovaa softaa

Nopeampaa päätöksentekoa
suorituskykyisillä ohjelmistoilla.

Combitech Finland

www.combitech.fi